

TOEN MIJN VADER EEN STRUIK WERD

Written by

Maureen Versprille

Based on
Toen Mijn Vader Een Struik Werd
by
Joke van Leeuwen

Phone Number
+31614217764

TOEN MIJN VADER EEN STRUIK WERD.

Muziek, afgeleid van de melodie van het muziekdoosje

CUT TO:

1 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/SLAAPKAMER TODA OCHTENDSCHEMER 1

De ronde beker van een trompet schalt hard in het gezicht van Toda (10). Ze ligt in bed en heeft haar ogen stijf dicht. Het lijkt alsof ze door het getoeter heen slaapt totdat de trompet een geluid als een scheet produceert. Dan houdt ze het niet meer, ze schiet in de lach. Naast haar bed staat haar VADER(34) in bakkerskleding met de trompet. Hij is een blonde man met blauwe ogen, in tegenstelling tot Toda die bruin haar heeft en bruine ogen.

Toda's kamer ziet er gezellig uit. Geen felle kinderkleuren maar de dingen en het meubilair maken samen de indruk dat hij met liefde is ingericht. Naast haar bed staat een kistje waar een muziekdoosje op ligt.

Toda springt uit bed en laat expres zelf een nepscheet. Haar vader doet alsof hij dreigt flauw te vallen en maakt vervolgens dat hij weg komt.

TITELSEQUENTIE

2 INT BAKKERIJ DAG 2

Een bakkerij met een grote met meel bestoven bakkerstafel en een enorme oven met daarachter de bakkerswinkel. Toda staat verlekkerd te kijken naar een rij gebakjes in de vorm van vlinders op de bakkerstafel. Haar vader legt er de laatste hand aan door op elk gebakje een framboos te leggen. Toda pakt er eentje om in haar mond te steken. Zonder dat haar vader naar haar kijkt, geeft hij haar een tets op haar vingers.

TODA
Mag ik ze glaceren?

Haar vader zet een potje met glazuur en een kwastje voor haar neer. Voorzichtig en geconcentreerd bestrijkt ze de taartjes.

Haar vader strooit er poedersuiker over. Ze zijn klaar. Toda en vader bekijken trots hun werkstuk van een afstandje.

VADER
En?

Toda kijkt even nadenkend naar de met suiker bepoederde gebakjes.

TODA
Sneeuwvlinder.

VADER
Mmm klinkt lekker. Zet de
sneeuwvlinders er maar bij.

Haar vader begint bakvormen met deeg te vullen. Toda brengt de nieuwe taartjes naar een glazen vitrine in de winkel waar nog veel andere in alle soorten en maten in zijn uitgesteld. Het ziet eruit om je vingers bij af te likken. Nadat ze de nieuwe er voorzichtig bij heeft gezet haalt ze haar muziekdoosje uit haar zak en terwijl ze er aan draait noemt ze de namen van alle taartjes. Het klinkt ritmisch, als een liedje. We herkennen de melodie van het begin.

TODA
Suikerhoed, Mijn Lieve­lings,
Rozezoen, Ijsmuts, Chocoboot,
Paleisje, Roombal, Minihut, Rikka's
vlecht, Sneeuwvlinder.

Vanuit de bakkerij roept haar vader haar. Toda stopt het muziekdoosje weer terug in haar broekzak.

VADER
Toda! Ovenassistentie!

In de bakkerij staan bakblikken vol deeg klaar die de oven in moeten. Haar vader geeft haar een paar ovenwanten die tot haar ellebogen komen. Toda opent de oven terwijl haar vader met een grote beweging en een kreet de zware bakblikken in de oven schuift. Het is een krachtsinspanning.

VADER (CONT'D)
Oeoeoeahhh!!

Toda sluit snel de oven. Dit ritueel herhalen ze tot de drie blikken erin staan.

Voldaan veegt haar vader zijn handen aan zijn bakkersschort af en doet het daarna uit.

VADER (CONT'D)
We moeten opschieten anders kom je
nog te laat.

Toda pakt haar tas en loopt achter haar vader aan naar buiten. Voor de deur staat de bakkersbus. In sierlijke letters staat op de zijkant van de bus geschreven: *Beste Bakker*. De wielen blinken in het zonlicht. Het is prachtig weer. Voordat Toda buiten is draait haar vader zich om.

VADER (CONT'D)
Doe toch je jas maar aan, het is
kouder dan ik dacht.

Toda pakt haar jas van de kapstok en doet hem half aan. Haar vader vindt het niet goed genoeg. Hij ritst haar jas helemaal dicht.

3 INT BUSJE /EXT SCHOOL - DAG 3

De bus stopt bij het schoolplein. Een paar kinderen van Toda's leeftijd komen haastig aan gerend en gefietst. Een paar ouders van veel jongere kinderen zetten nog snel hun kind af. Het schoolplein is al bijna leeg. Bij het hek staat een meisje van Toda's leeftijd met een bruine huidskleur(RIKKA). Ze zwaait ongeduldig naar Toda. Toda geeft haar vader snel een kus, vader wil er nog een maar Toda stapt al uit. Hij kijkt haar na.

VADER

Niet van het schoolplein af!

Toda knikt. Ze rent naar Rikka.

4 INT SCHOOLLOKAAL DAG 4

De kinderen zitten aan hun tafeltjes en de JUFFROUW(25) heeft sommen op het bord geschreven. Toda en Rikka zitten naast elkaar. Ze maken hun sommen, d.w.z. Toda maakt haar sommen maar Rikka heeft geen zin. Ze pakt Toda's haar en maakt er lange staarten in. Toda probeert haar aandacht bij haar werk te houden terwijl ze tersluiks naar de juffrouw kijkt.

TODA (FLUISTERT)

Rikkaaa!

RIKKA (FLUISTERT)

Kijk, zo ben je net een hond.

TODA

Waf. Hou nou op, ik moet er nog een.

Rikka houdt de staarten rechtop.

RIKKA

Nu ben je een konijn.

Toda grinnikt. Ondertussen maakt ze haar som af. Vervolgens begint ze Rikka's haar in haar eigen haar te vlechten.

TODA

Dan worden we een pekinese tweeling.

Rikka vindt het een fantastisch idee. Samen vlechten ze hun haar in elkaar tot een staart.

JUFFROUW

Toda! Heb je alles af?

Toda schrikt op. Ze knikt.

JUFFROUW (CONT'D)

Dan mag je vast het voorleesboek
bij meester Ztap gaan halen.

Samen staan Toda en Rikka op en lopen vanwege de staart dicht
naast elkaar naar de deur. De juffrouw kijkt vragend naar
Rikka.

JUFFROUW (CONT'D)

Waar ga jij naar toe?

TODA

Mag Rikka alstublieft mee juf?

De juffrouw heeft haar 'alweer'-blik.

JUFFROUW

Maar dit kan je toch wel alleen
Toda?

Het is onduidelijk of Toda nou knikt of nee schudt. Rikka
grijpt in.

RIKKA

Ik wou zelf heel graag mee.

JUFFROUW (WERKTUIGELIJK)

Wilde zelf heel graag mee.

De deur van het lokaal wordt brusks open gedaan en Toda en
Rikka krijgen hem bijna tegen zich aan. TWEE MANNEN IN
UNIFORM komen het lokaal binnen. Iedereen kijkt verrast naar
de twee. Man 2 heeft minder strepen op zijn mouw dan Man 1 en
dribbelt gedienschtig achter hem aan. Ze kijken schattend rond.

MAN 1

Tien lokalen dus. Plus de
koffiekamer en de gymzaal.

Man 2 knikt ijverig. Hij wil zijn mond opendoen om iets terug
te zeggen maar Man 1 is hem voor.

MAN 1 (CONT'D)

Dit zaakje ontruimen wordt een
eitje Abbenhois.

De juf kucht veelbetekenend. De mannenlijken zich nu pas te
realiseren dat er mensen in het lokaal zijn.

MAN 1 (CONT'D)

Komt u even mee?

De juf loopt achter de mannen aan de gang in. De deur gaat
achter ze dicht. Iedereen in de klas is verrast, ook Toda en
Rikka.

TODA

Ze zeiden 'ontruimen'. Is dat hetzelfde als opruimen?

Rikka haalt haar schouders op.

TODA (CONT'D)

Maar het is hier toch best opgeruimd?

De juf komt de klas weer in. Ze ziet er beduusd uit. Kinderen steken hun vinger op om te vragen over de twee vreemde mannen maar de juf negeert ze.

JUF

Vingers naar beneden.

Ze wendt zich tot Toda en Rikka.

JUF (CONT'D)

Gaan jullie maar weer zitten, dat boek komt een andere keer. Hoop ik. Wie wil het verhaal van de sneeuwkonigin horen?

Terwijl de juf begint te vertellen fluisteren Toda en Rikka.

RIKKA (FLUISTERT)

Alweer de sneeuwkonigin. Kom je bij me spelen?

TODA (FLUISTERT)

Hoe kan dat nou? Woensdag is taartenrondbreng-dag!

Het is te zien dat Toda zich daar op verheugt. Dan gaat de schoolbel. De klas stroomt leeg. Ook Toda staat haastig op maar ze is even vergeten dat ze aan elkaar zitten.

TODA & RIKKA

Au!

9

EXT STRAAT/ VOORDEUR VULE. DAG

9

Het bakkersbusje staat in een straat geparkeerd. Voorzichtig loopt Toda met een taartdoos waar op staat *Mevrouw Vule* naar een voordeur. De gordijnen voor de ramen zijn dicht. Ze belt maar er wordt niet open gedaan. Door de brievenbus roept Toda:

TODA

De woensdagtaart!

Er wordt niet gereageerd. Onverrichterzake gaat Toda terug naar de bakkersbus. Een buurvrouw komt uit het raam hangen.

BUURVROUW

Ze is met haar hele hebben en
houden vertrokken.

Toda is verbaasd. De buurvrouw schudt haar hoofd.

BUURVROUW (CONT'D)

Laf. Maar ja, dat gaan we nu
krijgen he?

Toda weet niet waar ze het over heeft en ook niet wat ze moet
zeggen.

TODA

Dank u.

10 INT BUS / EXT STRAAT VOORDEUR VULE. DAG 10

Toda streept *mevrouw Vule* door en zet de doos bij de andere
dozen met namen waar een streep doorheen staat. Haar vader
volgt haar blik. Hij schudt even somber zijn hoofd maar als
hij merkt dat Toda naar hem kijkt trekt hij snel een
vrolijker gezicht, geeft haar een knipoog. Hij start de bus
terwijl Toda een doos open maakt en haar vader en zichzelf
een hap taart geeft.

11 INT BAKKERIJ/WINKEL DAG 11

Toda en haar vader komen de bakkerswinkel binnen met ieder
een stapel dozen met de taarten die over zijn. Op de mat ligt
een brief met op de envelop een blauw logo. Vader raapt hem
op. De vitrine staat nog helemaal vol met taartjes. Toda
kijkt bevreemd rond.

TODA

Waar is oma?

VADER

Het was niet zo druk vandaag dus ze
hoefde niet te helpen.

Haar vader scheurt de brief open.

TODA

Mag ik naar Rikka?

Haar vader leest. Aan zijn gezicht is te zien dat het geen
leuke brief is.

TODA (CONT'D)

Papa?

VADER

Hm?

TODA

Naar Rikka. Mag ik naar Rikka.

Haar vader kijkt op. Het dringt tot hem door wat Toda vraagt en schudt zijn hoofd ontkennend.

VADER

Wij gaan het vanavond heel gezellig maken. Jij mag kiezen wat we eten.

Toda hoeft geen seconde na te denken.

TODA

Macaroni en perzikijs. Maar dan kan je me daarvoor toch naar...(Rikka brengen?)

Haar vader schiet opeens uit zijn slof.

VADER

Nee zeg ik toch!

Toda kijkt geschrokken naar haar vader. Die probeert zich snel te herstellen.

VADER (CONT'D)

Zo bedoelde ik het niet. Ik, het komt gewoon niet zo goed uit. Sorry meidje.

Toda knikt terwijl ze bevreemd naar haar vader kijkt.

VADER (CONT'D)

Kom, we gaan naar boven.

TODA

Mag ik dan je haar doen?

Toda's vader knikt.

12

INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/WOONKAMER AVOND

12

De kamer ziet er gezellig uit. Er ligt een deken opgevouwen over een armleuning van de bank. Vader gaat op de bank zitten. Toda gaat achter hem staan en maakt met gekleurde elastiekjes een heleboel vlechtjes in zijn haar.

VADER

Je vroeg waarom er maar zo weinig mensen onze taartjes hebben gekocht.

Toda knikt. Ze is ingespannen bezig met een moeilijk vlechtje.

VADER (CONT'D)

Het gaat niet zo goed met ons land
Toda.

Hij klinkt en kijkt ernstig.

VADER (CONT'D)

Kom eens even zitten.

Toda hoort aan zijn stem dat er wat is. Ze houdt op met vlechten. Zijn haar staat alle kanten op. Hij slaat uitnodigend naast zich op de bank. Toda gaat zitten.

VADER (CONT'D)

Er zijn gevechten uitgebroken in
het Zuiden. Alle mannen moeten
daarheen om de Enen tegen de
Anderen te verdedigen. Ik ook.

Hij staat op en komt terug met een boek waar op de voorkant staat: *Wat elke soldaat moet weten*. Toda gaat bij hem op schoot zitten. Samen bladeren ze in het boek. Er staan ook plaatjes in. Van hoe je een geweer schoonmaakt, van eretekens, van uniformen. Een hoofdstuk heet *camoufleren*.

TODA

Wat is ca-mau-fleren?

VADER

Camoufleren. Dat is jezelf
onherkenbaar maken voor de vijand.

Hij slaat een bladzijde om. Daar staat een plaatje van een soldaat met takken en bladeren aan zijn helm.

TODA

Maar hoe ca-moe-fleer je je als je
niet in een bos bent maar gewoon in
een straat? Hoe kan je er dan
uitzien als een brievenbus of een
auto? Of een lamp?

Ze springt van zijn schoot en gaat achter de schemerlamp staan en doet de vorm na.

VADER

He? Ik wist niet dat ik twee lampen
had?!

Haar vader camoufleert zich als stoel. Toda gaat op hem zitten. Op dat moment gaat de telefoon. De stoel staat op en Toda valt giechelend op de grond. Hij neemt de hoorn op. De vrouwenstem aan de andere kant heeft duidelijk een buitenlands accent. Ze klinkt vrolijk met af en toe een aanstekelijke lach.

VADER (CONT'D)

Hallo?

MOEDER (O.S.)

Met mij.

Hij geeft de hoorn aan Toda.

MOEDER (O.S.) (CONT'D)

Toda? Ik kwam 's even vragen wat je hebt gegeten vanavond.

Toda hoort aan de stem wie het is.

TODA

We hebben nog niet gegeten.

Er valt een onhandige stilte. Toda weet niet wat ze verder moet zeggen.

MOEDER (O.S.)

En, is er nog een nieuw taartje?

TODA

Ja. Hij heet sneeuwvlinder.

MOEDER (O.S.)

Mooie naam.

Het is weer even stil.

MOEDER (O.S.) (CONT'D)

Zeg, kan jij de maan zien?

Toda kijkt uit het raam. De lampen in de kamer weerspiegelen in de ruit. Ze loopt ernaartoe en houdt haar handen zo dat ze naar buiten kan kijken. Er hangt een dun sikkeltje boven de huizen aan de overkant.

TODA

Ja. Het is net een komma'tje.

MOEDER (O.S.)

Bij mij ook. Dan zien we dezelfde. Weet je het woord voor maan nog?

TODA

Ehhhmm, nee.

MOEDER (O.S.)

Moenzel.

TODA

O ja, moenzel. Is er een mannetje op de moenzel?

MOEDER (O.S.)
Nee een vrouwtje. Hoedeloe is dit
aardmeisje Toda over?

Toda schiet in de lach. Haar moeder ook.

MOEDER (O.S.) (CONT'D)
Nou misselie, welterusten

TODA
Jij ook truste.

Toda hangt op.

TODA (CONT'D)
Mama belt steeds vaker.

VADER
Tja. Misschien mist ze je.

Toda heeft geen zin meer om over haar moeder te praten en
camoufleert zich zo goed mogelijk als bijzettafeltje.

VADER (CONT'D)
Mis jij haar?

TODA
Ik heb jou toch. Je kan hier je
glas wel op zetten hoor.

13 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/SLAAPKAMER TODA-OCHTENDSCHEMER 13

Toda schrikt wakker en kijkt op haar wekkertje dat naast het
muziekdoosje bij haar bed staat. Half acht al! Ze luistert
maar het is stil in huis. Ze springt uit bed, en trekt een
ochtendjas over haar pyama heen.

14 INT BAKKERIJ. DAG 14

Toda komt de bakkerij in gesprint. Niemand. Alles is
opgeruimd. De oven is uit. Toda raakt in paniek. Ze
schreeuwt.

TODA
Papa?!

15 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/WOONKAMER DAG 15

Toda rent buiten adem de kamer binnen. Daar is haar vader
 bezig spullen in een rugzak te stoppen. Hij draagt een
uniform met camouflagedkleuren. Om zijn mouw zit een helder
blauwe band met een grote E erop. Toda bekijkt hem
verontrust. Haar vader heeft nu in de gaten dat Toda in de
kamer staat. Even kijken ze elkaar aan, dan probeert hij een
grapje te maken.

VADER

Ik kreeg de vlekken er niet uit.

Toda reageert met een scheef lachje. Ze gaat aan tafel zitten en kijkt toe hoe hij verder gaat met pakken.

TODA

Wat betekent die blauwe E op je mouw?

VADER

Dan kunnen ze zien bij wie ik hoor.

OMA (65) komt binnen. Ze geeft Toda's vader een enorm pakket boterhammen.

VADER (CONT'D)

Oma komt zolang bij jou wonen.

OMA

Dan kunnen we een beetje op elkaar letten.

Ze lacht geruststellend naar Toda. Maar Toda heeft geen oog voor oma. Ze kijkt naar het plaatje van de gecamoufleerde soldaat in het boek dat nog op tafel ligt en rent naar buiten.

16 EXT TUIN DAG 16

Toda trekt bladeren en takken van een struik.

17 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/WOONKAMER DAG 17

Vader en oma drinken zwijgend koffie. Toda komt binnen en bekleedt haar vader met de takken en bladeren.

TODA

Zo zien zelfs de vogels niet dat je een nepboom bent.

VADER

Kunnen ze een nest op mijn hoofd maken. Heb ik altijd eitjes bij de hand.

Allebei voelen ze dat de vrolijkheid geforceerd is. Toda's vader doet zijn armen open en Toda weet niet hoe snel ze hem een hele stevige knuffel moet geven. Zo staan ze een tijdje. Haar vader wil zich losmaken maar Toda klemt zich aan hem vast.

VADER (CONT'D)

Wil je je cadeautje niet zien?

Hij maakt zich los en pakt een klein doosje van tafel. Toda bekijkt het verbaasd.

VADER (CONT'D)
Maak maar open meidje.

Toda maakt het voorzichtig open. In het doosje zit een gouden kettinkje met een bedeltje eraan in de vorm van een taartje. Het is het mooiste kettinkje dat ze ooit gezien heeft. Ze zucht van bewondering.

TODA
Hij lijkt op de sneeuwvlinder!

Haar vader helpt het om te doen. Daarna pakt hij zijn tas.

VADER
Niet vergeten altijd heel goed uit te kijken voordat je oversteekt.

Toda knikt. Ze wil niks zeggen omdat ze bang is dat ze dan gaat huilen.

VADER (CONT'D)
En nooit met vreemde mensen mee.

Opnieuw knikt Toda. Haar vader richt zich tot oma.

VADER (CONT'D)
Ze mag niet alleen naar Rikka.

Oma knikt geruststellend. Haar vader draait zich om maar halverwege schiet hem nog iets te binnen.

VADER (CONT'D)
En Toda, ook fruit eten anders wordt je ziek.

Toda knikt opnieuw. Oma pakt Toda's hand.

OMA
Toda en ik gaan het heel gezellig maken.

Toda trekt haar hand uit die van oma. Ze heeft alleen oog voor haar vader.

TODA
Wanneer kom je terug?

Haar vader weet even niet wat hij moet zeggen terwijl hij naar het angstige gezicht van Toda kijkt.

VADER
Ik weet het niet maar ik hoop heel gauw.

Niemand weet nog iets te zeggen.

VADER (CONT'D)

Zo. Nou.

Het zinnetje blijft even hangen. Een laatste zoen voor Toda en oma en dan is hij snel de kamer uit. Toda en oma gaan voor het raam staan. Beneden loopt haar vader de lege straat uit. Verderop voegt zich een soldaat bij hem. Voordat hij de hoek om gaat draait vader zich om en zwaait. Toda zwaait totdat haar arm er bijna af valt. Dan is hij weg.

18 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/WOONKAMER DAG

18

Het begint te schemeren. Toda mokt. Ze zit in de vensterbank terwijl ze aan haar muziekdoosje draait. Aan de overkant van de straat plakken mensen zwart plastic voor een raam. Oma ruimt op. Ze legt de deken netjes over de bank.

TODA

Zo krijgt de bank het benauwd.

Toda haalt hem er weer af. Oma kijkt haar even aan maar besluit niks te zeggen. Ze pakt de suikerpot van tafel en zet hem in een kastje.

TODA (CONT'D)

Daar hoort hij niet!

Toda pakt de pot en zet hem een plank lager.

OMA

Volgens mij moet jij wat eten. Ik heb wat lekkers meegenomen.

Ze pakt een peer uit haar tas en maakt aanstalten hem te gaan schillen. Toda trekt een gezicht alsof haar oma iets ontzettend doms doet.

TODA

Ik lust helemaal geen peer.

OMA

Appeltje dan?

Toda schudt haar hoofd. Ze gaat de kamer uit. Oma wil haar troostend een aai over haar hoofd geven maar Toda trekt snel haar hoofd weg. Ze doet de deur harder dicht dan nodig. Oma zucht en begint zelf maar aan de peer.

19 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ DAG

19

Het is ochtend, Toda moet naar school. Ze heeft haar jas al aan. Oma geeft haar haar tas.

OMA

Kind waarom heb je een jas aan? De mussen vallen dood van het dak.

TODA

Dat moet.

Toda ritst de jas demonstratief tot haar kin dicht. Oma zucht maar laat haar verder met rust.

OMA

Nou, tot vanmiddag dan.

Ze maakt geen aanstalten weg te gaan. Toda snapt het niet.

TODA

Gaat u niet mee?

OMA

Nee hoor ik weet alles al.

TODA

Maar ik mag niet alleen naar school.

OMA

Van mij mag dat wel. Je weet de weg toch?

Toda knikt.

OMA (CONT'D)

Toe dan maar.

TODA

Ja maar papa...(vindt dat niet goed)

OMA

Je zal het voorlopig met mij moeten doen meisje. Hup twee, anders kom je nog te laat.

Toda gaat schoorvoetend. Ze is nog nooit alleen naar school gegaan.

20

EXT STADJE DAG

20

Toda loopt over de stoep. Ze heeft het warm en na een korte aarzeling ritst ze haar jas een stukje open.

TODA (MOMPELT)

Ja, maar het is zo warm papa.

Op de hoek blijft ze staan. Even raakt ze in paniek omdat ze toch niet zeker weet of ze naar links of naar rechts moet.

TODA (MOMPELT) (CONT'D)

Hier gaan we toch altijd naar rechts?

Onzeker kijkt ze om zich heen. Gelukkig ziet ze in de verte kinderen uit haar klas fietsen. Opgelucht loopt ze verder.

21 EXT SCHOOL /SCHOOLPLEIN DAG

21

Toda loopt de straat waar de school staat in. Tegelijk komt Rikka vanaf de andere kant de straat in gefietst. Ze gooit haar fiets nonchalant tegen het hek. Ze is verbaasd Toda alleen te zien.

RIKKA

Waar is je vader?

Samen lopen ze het schoolplein op. Toda schopt een steentje weg.

TODA

Weg. Hij wordt een struik.

Rikka snapt er niks van maar voordat ze nog meer vragen kan stellen zien ze iets raars. De kinderen van Toda's klas plus een aantal kleinere kinderen met hun ouders staan voor de dichte schooldeur. Toda en Rikka sluiten aan. De juf staat tegenover ze op een verhoginkje voor de deur. Ze heeft een stapel brieven in haar hand. Het wordt stil.

JUF

Het spijt me verschrikkelijk maar vanwege de omstandigheden is de school voor onbepaalde tijd gesloten. Voor iedereen is er een brief die jullie aan je ouders moeten geven. Dag lieverds.

Er ontstaat geroezemoes. De ouders en hun kinderen lopen weg. De kinderen uitgelaten, de ouders bezorgd. Rikka en Toda kijken elkaar verbaasd aan.

Plots staat Rikka's moeder achter ze. Ze ziet er, net als de andere ouders, bezorgd uit. Haar moeder neemt nauwelijks de tijd Toda toe te knikken. Ze slaat haar arm om Rikka heen en neemt haar snel mee. Toda kijkt ze na.

RIKKA

Hoe wist je dat we opeens vakantie hadden?

Wat Rikka's moeder terugzegt kan Toda niet meer horen maar ze stoppen niet. Het ziet er gezellig uit zoals ze met zijn tweeën weg lopen. Rikka zwaait nog een keer naar Toda voordat ze de hoek om gaan. Dan zijn ze weg. Het schoolplein is bijna leeg. Toda besluit ook maar te gaan.

23 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ DAG

23

Toda komt binnen. Oma stofzuigt de gang. Verbaasd kijkt ze op. Ze moeten schreeuwen omdat de stofzuiger aan staat.

OMA
Wat kom jij doen?

Dan bezorgd:

OMA (CONT'D)
Ben je ziek?

Toda schudt ontkennend haar hoofd. Oma doet de stofzuiger uit.

TODA
We hebben een soort vakantie.

Toda geeft de brief aan haar oma. Die leest hem snel en zucht.

OMA
Tssss.

Ze is het er duidelijk niet mee eens.

OMA (CONT'D)
Dan geef ik je zelf wel les.

Toda maakt haast de gang uit te komen. Oma grinnikt stiekem.

24 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/SLAAPKAMER TODA AVOND

24

Chaos. Toda haalt alles in haar kamer overhoop. Van beneden komt de stem van oma.

OMA (O.S.)
Eeeeten!

Toda reageert er niet op. Ze blijft van alles oppakken en neergooien. Oma komt binnen en ziet verbaasd de puinhoop.

OMA (CONT'D)
Is hier een bom geëxplodeerd?

Toda negeert haar. Dat pikt oma niet. Ze pakt Toda bij haar arm. Maar Toda rukt zich los en gilt:

TODA
Mijn kettinkje is weg!

Ze gaat met een snik tussen de rotzooi zitten. Terwijl oma rustig de kleren en andere rommel van de grond raapt zegt ze:

OMA

Niks is ooit weg. Het is gewoon ergens waar je het niet kan zien.

Ze raapt nog een trui op en vindt het kettinkje. Ze geeft het aan Toda. Samen zitten ze nu tussen de rommel. Het is even stil.

TODA

Dankjewel.

Oma knikt.

TODA (CONT'D)

Oma, wat nou als de vijand ook zo'n boek heeft over camoufleren? En als dan iedereen een struik is geworden? Hoe weet hij dan wie bij de Gelen en wie bij de Blauwen horen?

Oma geeft niet meteen antwoord. Toda kijkt opzij. Oma's gezicht ziet er opeens gekreukeld uit. Toda schrikt.

TODA (CONT'D)

Wat is er?

OMA

Je vader is wel groot maar hij is en blijft mijn kind.

Dat besef dringt bij Toda door. Voorzichtig legt ze een hand op oma's knie. Zo zitten ze even totdat oma ongerust haar neus in de lucht steekt en snuift.

OMA (CONT'D)

Noneddjuus! De andijvie!

25

INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/KEUKEN AVOND

25

Toda en oma komen de keuken in gehold. Op het fornuis staat een pan zwart te walmen. Oma draait het vuur uit en pakt met een vork een verkoold stukje uit de pan en houdt het Toda voor.

OMA

Hapje?

TIMELAPSE

Op de keukentafeltafel staan de overgebleven taartjes. Daar eten ze nu van bij gebrek aan avondeten. Toda leert oma de namen van de taartjes.

OMA (CONT'D)

Perzik. Ehhh, dat is Jouwlievelings toch?

TODA
Hij heet Mijnlievelings. Maar ik
reken het goed.

Toda schuift het taartje naar oma. Oma doet haar gebit uit.
Toda's ogen worden groot van verbazing.

OMA
Dan heb ik meer ruimte.

Oma stopt het hele gebakje in een keer in haar mond. Toda
grinnikt.

26 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/SLAAPKAMER TODA. NACHT 26

Toda wordt wakker van knallen en lichtflitsen. Ze trekt de
dekens over haar hoofd. In haar deken-tentje draait ze zo
hard als ze kan aan haar muziekdoosje om de knallen zo min
mogelijk te horen. Het muziekje klinkt alsof het op hol
geslagen is. Plotseling wordt de deken weggetrokken. Oma
staat in nachtkleding naast haar bed.

OMA
Kom! Naar beneden!

Oma grist de dekens van het bed en samen hollen ze de kamer
uit en de trap af.

27 INT BAKKERIJ NACHT 27

Hier lijken de lichtflitsen minder fel. Toda en oma maken
onder de grote bakkerstafel een soort nest van de dekens. Zo
gemakkelijk mogelijk gaan ze erin liggen. Toda stoot met haar
voet tegen de onderkant van de tafel. In het licht vallen
witte vlokjes meel naar beneden.

TODA
Het sneeuwt.

Plotseling klinkt een extra harde knal. Oma slaakt een
gilletje en Toda pakt geschrokken oma's arm vast. Vanonder de
tafel zien ze een paar benen langs het raam rennen. Er schiet
Toda iets te binnen.

TODA (CONT'D)
Mijn muziekdoosje ligt nog boven!

OMA
Je blijft hier hoor.

TODA
Maar het is voor geluk!

OMA
We maken zelf wel muziek.

Met een wiebelige stem begint oma te zingen.

OMA (ZINGT) (CONT'D)
Tien kleine visjes die

OMA & TODA
Zwommen naar de zee, nee zei de
moeder ik ga niet mee, ik blijf
liever in die vieze ouwe sloot want
in de zee daar zwemmen haaien en
die bijten je blup blup blup blup
blup...

Ze moeten hun best doen om boven het lawaai buiten uit te komen.

TODA
Wanneer houden ze op?

Oma schudt haar hoofd. Ze weet het niet.

TODA (CONT'D)
Misschien als het gaat regenen. Dan
gaan ze vast naar binnen.

Oma geeft geen antwoord. Ze trekt de deken wat vaster om haarzelf en Toda heen.

28 INT BAKKERIJ OCHTENDSCHEMER 28

De knallen zijn nog wel te horen maar heel in de verte. Buiten regent het. Toda en oma zijn wakker. Toda helpt oma, die verstijfd is van het op de grond liggen, opstaan.

29 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/KEUKEN DAG 29

Toda eet een appel. Oma draait een telefoonnummer. Ze luistert maar de lijn is dood. Ze probeert het nog een keer.

TODA
Wanneer komen er weer gewone
nachten om gewoon te slapen en
gewone dagen om gewone dingen te
doen?

Oma legt onverrichterzake de hoorn neer.

OMA
Voorlopig niet.

Haar gezicht staat strak. Ze pakt haar jas.

OMA (CONT'D)
Ik ga even kijken of het ergens
anders lukt.

TODA
Mag ik mee?

Oma schudt nee en vertrekt. Na de klap van de buitendeur hoort Toda een scherp gefluit. Ze kijkt door het raam. Daar staat oma die hard op haar vingers fluit.

OMA
Thuis blijven en voor niemand open
doen!

Als ze weg is staat Toda op, legt haar halve appel weg en neemt een hap van een taartje dat nog op het aanrecht staat. Het smaakt haar niet, ze legt het terug.

30 INT HUIS BOVEN BAKKERIJ/WOONKAMER DAG 30

Toda blaast op het raam. In de condens-vlek tekent ze een soldaat met een struik op zijn hoofd. Opeens ziet ze beneden op straat Rikka en haar moeder met een grote koffer lopen. Toda tikt op het raam.

TODA
Rik! Rikka!

Rikka kijkt op en zwaait terwijl haar moeder door blijft lopen. Ze gilt iets maar Toda verstaat haar niet. Toda wenkt haar. Rikka schudt haar hoofd en loopt samen met haar moeder snel de straat uit.

Toda weet niet wat ze moet doen zo in haar eentje. De bel gaat. Toda bevriest. Hij gaat weer. Nu lang.

31 INT. HUIS BOVEN BAKKERIJ/GANG DAG 31

Toda staat besluiteloos in de gang. Opnieuw de bel.

OMA
Toda! Doe open!

Opgelucht doet Toda de deur open. Oma komt binnen en doet meteen de deur weer achter zich dicht. Ze hijgt een beetje en haar schuifspelden zitten niet meer op hun plek.

OMA (CONT'D)
Ik was de sleutel vergeten. Waarom
duurde dat zo lang?

TODA
Ik mocht toch niet open doen?

Oma geeft een tikje tegen haar eigen hoofd.

OMA
Dat is waar. Ik heb op het ogenblik
een hoofd als een vergiet.

Toda kijkt naar oma en probeert zich voor te stellen hoe dat er uit ziet. Oma trekt haar jas uit terwijl ze in zichzelf mompelt:

OMA (CONT'D)

De wereld is alweer gek geworden.

Ze pakt Toda's hand en neemt haar mee naar de woonkamer.

32

INT. HUIS BOVEN BAKKERIJ/WOONKAMER DAG

32

Oma ploft op de bank. Toda nestelt zich lekker tegen haar aan.

OMA

Ik heb je moeder gesproken. In haar land is geen oorlog. Je gaat daar heen, Toda.

Toda gaat rechtop zitten alsof iemand haar een por heeft gegeven.

TODA

Dat wil ik niet!

OMA

Het kan niet anders en heus, het is maar tijdelijk. Hier is het te gevaarlijk geworden.

TODA

Papa vindt dat nooit goed!

OMA

Ik heb hem beloofd dat ik heel goed voor je zou zorgen. En nu is dit de beste manier.

TODA

En u dan?

OMA

Ik blijf hier om op het huis te passen. Maar je hoeft je geen zorgen te maken. Ik heb al eens een oorlog meegemaakt en ik ben er nog steeds.

Toda kijkt met grote paniek-ogen naar haar oma.

TODA

Ik wil niet!

Toda draait aan haar muziekdoosje en kijkt ondertussen toe hoe oma een schouder tas vult met alles wat ze onderweg nodig gaat hebben. Er kan niet veel mee, alleen het allernoodzakelijkste. Een paar onderbroeken, t-shirts, toiletpullen.

TODA

Ik heb haar nog nooit gezien.

Even kijkt oma haar vragend aan, dan realiseert ze zich dat Toda het over haar moeder heeft.

OMA

Jawel, maar dat herinner je je niet.

Oma houdt even op met inpakken om Toda zo stevig te omhelzen dat ze het er benauwd van krijgt.

TODA

Oma...

Oma laat haar los en gaat verder met pakken. Toda heeft nog veel vragen.

TODA (CONT'D)

Is het ver? En zijn daar overstromingen of lawines of aardbevingen? Of tornado's?

OMA

Welnee. En ver? Een beetje, maar er zit maar een grens tussen haar land en het onze.

TODA

Hoe ziet een grens er in het echt uit? Is het een stippellijn op de grond? Of een muur?

Maar oma is met haar hoofd bij het inpakken. De tas zit bijna vol. Oma pakt een schrift en een pen. Ze gaat naast Toda op bed zitten.

OMA

Zo. Nu gaan we een lijstje maken van dingen die goed zijn om te onthouden. Allereerst je moeder's adres.

Ze schrijft met grote scheve letters het adres van Toda's moeder in het schrift. Toda probeert het hardop uit te spreken. Het is een lang moeilijk woord.

TODA

Sommerzunseliestrassel 27, pffff

OMA

Het betekent iets van fruit.
Appelstraat of Perenstraat of iets
dergelijks.

Ernaast komt een foto van Toda's moeder. Toda mag er uit twee kiezen: Een waarop een hele jonge vrouw naast een motor met glimmende wielen staat die trots naar de camera kijkt en een met Toda als baby op de arm. Toda kiest de laatste. Oma plakt hem in het schrift.

TODA

Maar de foto's zijn heel oud, hoe
kan ik haar nou herkennen?

OMA

Je weet haar stem toch?

Toda knikt aarzelend.

TODA

Is ze nog steeds ziek?

Oma snapt niet waar ze het over heeft.

OMA

Ziek?

TODA

Dat zei pappa een keer, dat ze ziek
werd van heimwee.

Oma stelt haar gerust.

OMA

Die ziekte gaat meteen over als je
op de plek bent waar je naar
verlangt.

Oma legt alles opzij. Ze wil dat Toda iets goed begrijpt.

OMA (CONT'D)

Je moeder is niet alleen naar haar
land terug gegaan omdat ze heimwee
had maar vooral omdat zij en pappa
steeds vaker ruzie maakten. Dat
vonden ze voor jou ook heel
vervelend. Daarna leek het pappa
beter dat ze voorlopig niet op
bezoek zou komen want dan hadden
jullie telkens opnieuw afscheid van
elkaar moeten nemen. Snap je dat?

Toda knikt aarzelend. Oma pakt het schrift en plakt ook een foto van Toda's vader in het schrift. Van zichzelf heeft ze geen foto dus tekent ze een raar poppetje en schrijft er met scheve letters naast OMA. Toda lacht ondanks alles.

OMA (CONT'D)

Nou ja, je moet me maar zo
onthouden. Doe nu je broek maar
even uit.

Toda trekt haar broek uit. Ze gaat in haar onderbroek verder
met haar lijstje en benoemt hardop wat ze opschrijft.

TODA

Hoe de verschillende gebakjes
heten. Hoe wiebelig oma liedjes
zingt. Hoe Rikka lacht als ze
lacht. Papa's trompet.

Oma naait ondertussen een geheim portemonneetje in Toda's
broek. Ze laat de bankbiljetten die ze er in stopt aan Toda
zien.

OMA

Voor de zekerheid, want alles is
betaald. Dit is een kopie van je
vader's paspoort.

Toda knikt. Er schiet haar nog een laatste punt voor haar
lijst te binnen.

TODA

Hoe papa klinkt als hij de
bakblikken in de oven doet.

34

INT. HUIS BOVEN BAKKERIJ/KEUKEN NACHT

34

Toda staat met haar tas om in de keuken. Behalve een stapel
boterhammen stopt oma de laatste taartjes in een doos. Die
past nog net in Toda's tas. Oma doet haar jas aan. Toda
treuzelt.

OMA

Kom, jas aan Toda!

Oma staat ongeduldig te wachten. Toda staat als bevroren.

TODA

Ik wil niet alleen.

OMA

Je bent niet alleen. Dat hebben ze
me op het hart gedrukt. Je wordt
tot het laatst toe begeleid. En er
gaan nog meer kinderen naar
veiliger oorden.

In de verte beginnen de ontploffingen weer. Een hond begint
te blaffen. Oma steekt haar hand uit. Schoorvoetend loopt
Toda naar haar toe.

35 EXT. STRAAT NACHT 35

Hand in hand lopen Toda en oma snel door de donkere stille straten. De straatlantaarns zijn uit. Alleen de maan, die iets groter is dan toen ze haar moeder aan de telefoon had, geeft een beetje licht.

36 EXT. STRAAT/BUS NACHT 36

Toda en oma zien een bus die onder bomen schuil gaat. Achter de ramen van de bus zijn kinderen te onderscheiden. Buiten de bus staan volwassenen die met elkaar fluisteren. Soms hoor je een snik of een snuf. Een paar kinderen zijn bezig de bus in te gaan.

OMA

Je moet maar denken dat het een soort schoolreisje is.

TODA

Het voelt niet als een schoolreisje.

Oma zegt niks meer. De bus start. Toda pakt oma's hand. Een man staat in de deuropening van de bus en wenkt Toda. Toda houdt oma's hand stevig vast. Maar oma geeft haar een hele dikke zoen en maakt haar tegelijk los. Ze duwt haar zachtjes richting de bus. Toda stapt in. De deuren sluiten zich achter haar met een zucht. Meteen begint de bus te rijden. Toda kijkt door het raampje. Oma ziet er ouder en kleiner uit. Ze zwaait. Toda zwaait terug tot de bus de hoek om gaat.

37 INT BUS/EXT STRATEN/SCHOOL NACHT 37

Toda kijkt rond. Sommige kinderen huilen, andere staren naar buiten. Er zijn nog twee stoelen vrij. Toda gaat bij het raam zitten en terwijl ze naar buiten kijkt, probeert ze zich groot te houden. Al rijdend ziet ze de straten waar ze met haar vader de taartjes rondbracht en dan komen ze langs de school. Die ziet er niet meer uit als haar school- er staan jeeps voor geparkeerd, er staan soldaten op wacht en ook die ramen zijn afgeplakt met zwart plastic. Als ze bij de rand van haar stadje komen stopt de bus, de deur gaat open en dicht en ze rijden alweer. Er is een JONGEN(8) binnen gekomen die op de enige vrije stoel gaat zitten, die naast Toda. Hij kijkt haar nieuwsgierig aan maar Toda draait zich zo ver mogelijk naar het raam en sluit zich voor hem af.

TIMELAPSE

Het is stil in de bus. De meeste kinderen zijn in slaap gevallen, ook het jongetje. Ze zijn het stadje uit. Het is donker buiten maar af en toe komt de maan te voorschijn. Ze ziet dat veel huizen kapot zijn. Toda heeft haar opschrijfboekje op schoot. Op een nieuwe bladzijde schrijft ze met grote letters TERUGWEG.

En daaronder dingen die ze kan onderscheiden: *Grote boom. Soort Kanon. Huis zonder dak.* Haar ogen worden zwaar, ze vecht tegen de slaap. De woorden komen steeds onduidelijker op papier.

38

INT / EXT BUS OCHTENDSCHEMER

38

Toda wordt wakker van de stemmen van de andere kinderen. Het jongetje slaapt nog. Hij is tegen haar aan gezakt. Voorzichtig probeert ze hem weg te duwen maar hij zakt telkens terug. Ze laat het maar zo. Het gekwebbel in de bus klinkt bijna alsof het een schoolreisje is. Ze pakt haar muziekdoosje en draait er zachtjes aan. Een groot meisje (13) dat voor haar zit kijkt om. Ze staart naar het doosje. Toda voelt zich ongemakkelijk. Ze stopt het doosje terug in haar zak en kijkt naar buiten. Het is helemaal licht nu en de huizen die ze ziet zijn gewoon heel. Ze pakt haar boekje en schrijft op wat ze ziet: *Blauw Dak. Molen. Scheve schuur.* Opeens krijgt ze een idee. Ze staat op zonder dat het jochie wakker wordt en loopt naar de begeleider die voorin naast de bestuurder zit. Voorzichtig klopt ze op zijn schouder.

TODA

Gaat deze bus ook weer terug?
Ik wil namelijk toch liever naar
huis.

De man schudt zijn hoofd en beduidt Toda weer te gaan zitten. Teleurgesteld gaat ze naar haar plaats terug.

Het jongetje is intussen wakker geworden. Hij speelt oorlogje. Toda wringt zich langs hem heen. Om zichzelf een beetje op te vrolijken pakt ze voorzichtig de doos met taartjes uit haar tas. Het jongetje maakt ondertussen veel lawaai.

TODA (CONT'D)

Kan je even stil zitten?

Het jongetje lijkt haar niet te horen, hij doet alsof hij een granaat naar buiten gooit. Daarbij stoot hij tegen de doos waardoor er een taartje kapot valt. Geschrokken kijkt Toda er naar. Het jongetje is ook geschrokken en zijn oorlog is vergeten. Het is alsof hij haar nu pas echt ziet.

JONGETJE

Het ging per ongeluk.

Toda geeft geen antwoord. Ze raapt voorzichtig de stukken op. Het jongetje helpt haar. Voordat ze ze in de doos terug doen blazen ze de taart zo goed mogelijk schoon. Hij vindt nog een klein stukje op zijn stoel en steekt het in zijn mond. Aan zijn gezicht is te zien wat hij er van vindt. Het volgende zegt hij met ontzag.

JONGETJE (CONT'D)

Lekker.

TODA

Mijn vader heeft ze gemaakt. Hij is
banketbakker.

Een besef dringt tot haar door. Ze voegt er aan toe:

TODA (CONT'D)

Was banketbakker.

JONGETJE

Is hij dood?

Toda schrikt van het woord.

TODA

Natuurlijk niet.

De bus rijdt nu door een klein dorp. Het bestaat uit een paar huizen die er grotendeels verlaten uitzien. De winkels zijn gesloten. Toda steekt een stukje taart in haar mond. Ze ziet hoe het jongetje naar de taart kijkt en geeft hem dan ook maar een stukje. Het jongetje kauwt genietend.

JONGETJE

Jouw vader is de beste bakker van
de wereld.

Toda knikt. Ze kijkt even opzij. Het ziet er grappig uit zoals het jongetje van de taart eet. De bus stopt bij een heel groot streng uitziend gebouw waarop met grote letters staat ALGEMEEN BELANG. Voor de ramen hangen dichtgetrokken gordijnen en de toegangsdeur is helderblauw. Een vrouw komt het gebouw uit. De vrouw smoest even met de begeleider en dan mogen de kinderen de bus uit. Het jongetje blijft in de buurt van Toda. In een rij moeten de kinderen achter de man aan naar binnen terwijl de vrouw op een bloknoot bijhoudt hoeveel kinderen er naar binnen gaan.

39

INT ALGEMEEN BELANG GANG DAG

39

De kinderen en Toda, met het jongetje nog steeds naast zich, lopen achter de vrouw aan door een lange gang waar deuren op uitkomen. Op alle deuren staan met sierlijke letters nummers geschreven. Ze gaan een hoek om, een trapje op, weer een hoek om. De muren zijn vuilgroen en pukkelig. Toda laat haar hand er langs glijden en ruikt er daarna aan met een vies gezicht.

TODA

Bloemkooldrap, Oude Sokken-stank,
Oorsmeersmeur.

Het jongetje vindt het een grappig spelletje.

JONGETJE

Schimmelsnot, eierslijm.

Toda en het groepje kinderen komen bij een grote deur. De vrouw doet de deur open en ze komen in een grote hoge ruimte die provisorisch ingericht is als slaapzaal. Er wordt niet veel gezegd. De man van het gebouw houdt toezicht. Het is er schemerdonker omdat er dikke gordijnen voor de ramen hangen. Het grote meisje dat in de bus voor Toda zat, schuift een gordijn open maar de man doet het meteen weer dicht. Toda kijkt rond. Veel bedden zijn nu al bezet. Het jongetje rent naar een bed waarnaast er nog een leeg is. Hij wenkt Toda. Toda legt haar tas daar neer en gaat op de rand zitten.

VROUW VAN HET GEBOUW

Jullie kunnen nu even uitrusten.
Straks krijgen jullie iets te eten.

De vrouw verdwijnt. Toda zit nog steeds op de rand van haar bed en tuurt naar haar schoenen. Dan gaat ze onder de grove deken liggen met haar kleren en schoenen aan. Ze pakt haar muziekdoosje uit haar broekzak en draait er zachtjes aan. Plotseling wordt de deken weg getrokken en voordat Toda weet wat er gebeurt, grist het grote meisje het muziekdoosje uit haar handen en gaat ermee aan de haal. Toda springt op en sjeest er achteraan. Het grote meisje is snel, het lukt Toda niet het terug te pakken. Als het haar toch bijna lukt gooit het grote meisje het over naar haar vriendin. Het huilen staat Toda nader dan het lachen. Maar plotseling krijgt ze hulp. Het jongetje leidt de vriendin af door zich van een stapelbed op haar te laten vallen. Voordat de vriendin het muziekdoosje over heeft kunnen gooien, kan Toda het terug pakken. Ze rent ermee naar haar bed en stopt het snel terug in haar broekzak. Het jongetje komt naast haar zitten.

TODA

Bedankt.

Het jongetje reageert quasi onverschillig.

JONGETJE

Je moet ze gewoon in een hinderlaag lokken.

TODA

Ik ben Toda. Hoe heet jij?

Hij kijkt ernstig en maakt zich een beetje breder.

JONGETJE

Killer Joe. Maar jij mag Kaajee zeggen.

Toda vindt het een vreemde naam. Er schiet haar een andere naam te binnen.

TODA

Ik noem je Plakkie omdat je de hele tijd in de buurt bent. Ja, voor mij ben je Plakkie.

Plakkie kijkt haar beledigd aan. Maar Toda pakt haar tas en haalt de doos met taart eruit. Meteen is Plakkie zijn nieuwe naam vergeten. De taart ziet eruit alsof hij klem heeft gezeten. Om de beurt nemen ze een hap.

PLAKKIE

Waar ga jij naar toe?

TODA

Ik moet naar mijn moeder in het buitenland.

Ze zucht.

TODA (CONT'D)

Maar ik ken haar eigenlijk niet. Daarom ga ik terug maar dat mag je aan niemand vertellen. En jij?

Plakkie vertelt alsof hij het uit zijn hoofd geleerd heeft.

PLAKKIE

Naar mijn ouders. Ze wonen in een kasteel op een hele hoge berg. Daar is het altijd veilig want ze kunnen iedereen zien aan...(komen)

Plakkie is afgeleid want plotseling gaat de deur open en meteen stroomt de zaal vol met moeders en hun kinderen. De kinderen hebben allemaal oud speelgoed bij zich. De moeders wijzen naar de bus-kinderen. Hun kinderen lopen schoorvoetend naar een van de bus-kinderen en geven duidelijk onvrijwillig hun speelgoed af. Een afgeleebberde knuffel, een boek met gescheurde bladzijden, een gebutste auto enz. Toda krijgt van een jongen een viezige pluche paarse pop met een been. Ze houdt het ding een stukje van zich af. Plakkie heeft een autootje met drie wielen. De moeders en hun kinderen staan vanaf een afstandje te kijken.

MOEDER 1

Daar zijn jullie zeker wel blij mee?

De bus-kinderen knikken.

MOEDER 2

Dan moeten jullie niet vergeten dankjewel te zeggen.

Toda, Plakkie en alle andere bus-kinderen zeggen door elkaar:

BUS-KINDEREN

Dankjewel.

Dat vinden de moeders niet goed genoeg.

MOEDER 1

Dat klonk nog niet zo mooi. Nu
allemaal tegelijk. 1,2,3..

Alle kinderen zeggen tegelijk:

BUS-KINDEREN

Dankjewel.

Sommige moeders schudden hun hoofden.

MOEDER 2

We konden jullie bijna niet horen.
Nog een keer maar dan harder.

De kinderen schreeuwen door elkaar.

BUS-KINDEREN

Dankjewel!!

MOEDER 2

Zo lijkt het wel alsof jullie er
niet echt blij mee zijn! Nog een
keertje maar dan vanuit het hart.

Toda bekijkt haar pop. Net als het nog stil is zegt ze zacht
tegen Plakkie.

TODA

Ik vind hem eigenlijk niet zo mooi.

De moeder van de jongen die de pop aan Toda gaf reageert
verontwaardigd.

MOEDER 1

Wat krijgen we nou? Wat is dat voor
ondankbaarheid?

Ook de andere moeders knikken verontwaardigd. Iedereen kijkt
naar Toda. Beschaamd legt ze de pop op het voeteneinde.

MOEDER 1 (CONT'D)

Je bent het niet waard dat je wat
krijgt. Geef hem maar weer terug.

De jongen waarvan de pop was grist hem terug. De andere
kinderen die iets gegeven hadden worden boos. Ze beginnen
door elkaar te schreeuwen.

GEEF-KINDEREN

Dat is niet eerlijk! / Nu hebben
wij wel iets gegeven en hij niet /
Ik wil ook mijn auto terug / Ik
mijn beer!

Plotseling gaat het grote licht aan. Daar schrikt iedereen van. De vrouw van het gebouw staat in de deuropening met een kar met soep.

VROUW VAN HET GEBOUW
Zo. Het bezoek is afgelopen.

De moeders en hun kinderen verdwijnen. De laatste moeder mompelt voordat ze de deur achter zich dichttrekt.

MOEDER 1
Ga maar liever terug naar waar
jullie vandaan komen.

Toda mompelt:

TODA
Dat wil ik wel.

Gelukkig hoort deze keer alleen Plakkie haar. Maar ook de vrouw die begonnen is de soep uit te delen. Ze glimlacht vriendelijk en een beetje medelijdend.

41 INT ALGEMEEN BELANG ZAAL / GANG NACHT

41

Het is donker en stil nu. Bijna alle kinderen slapen maar Toda is wakker en ligt met haar kleren en schoenen aan in bed. Ze wacht tot het laatste gemompel is opgehouden. Dan glipt ze voorzichtig uit bed en pakt haar tas. Ze sluipt door de zaal in de richting van de deur, doet hem zachtjes open en gluurt de gang in. Het is er heel duister. Ze doet een stapje. Plots slaat ergens een deur dicht. Toda schrikt. Vlug gaat ze terug de zaal weer in. Maar opnieuw schrikt ze want een stem vlak achter haar fluistert:

PLAKKIE
Waar ga je naar toe?

Opgelucht dat het Plakkie is laat Toda haar adem ontsnappen.

TODA
Naar huis.

Toda aarzelt heel even en zegt dan beschaamd:

TODA (CONT'D)
Maar ik durf niet alleen.

PLAKKIE
Wacht.

Plakkie doet snel zijn schoenen aan en pakt een zaklantaarn uit zijn rugzak.

43

INT ALGEMEEN BELANG /GANGEN /TRAPPEN /HOEKJE NACHT

43

Toda en Plakkie dwalen door het gebouw bij het licht van de zaklantaarn. Het lijkt wel een betonnen doolhof. Telkens nieuwe gangen en trappen maar nergens de deur naar buiten. Ze komen op een kruispunt van gangen. De zaklantaarn schijnt nog maar zwak. Toda en Plakkie kijken rond, welke richting moeten ze nemen? Toda laat de moed zakken. Ze gaat tegen de muur zitten. In de stilte horen ze rare geluiden, een soort piepen en een zacht getik.

PLAKKIE

Kijk, deze hebben we nog niet gehad.

En meteen is hij weg. Toda staat op om hem achterna te gaan maar ze ziet hem al niet meer.

TODA (FLUISTERT)

Plakkie!

Het is stil. Ze hoort alleen zijn wegstervende voetstappen en de geluiden. Ze begint in zijn richting te lopen. Nu haar ogen aan het duister gewend zijn ziet ze vage contouren. Maar rennen durft ze niet. Plakkie is nergens te bekennen. Ze luistert of ze hem kan horen.

TODA (HARDE FLUISTER) (CONT'D)

Plakkie!!

De geluiden klinken enger nu ze Plakkie kwijt is. Ze kan wel huilen van angst nu ze alleen is. Ze rolt zich op in een hoekje en sluit haar ogen. Om zichzelf te troosten somt ze zachtjes de namen van de taartjes op zoals ze thuis altijd deed. Haar ogen vallen dicht en de laatste woorden zijn al minder goed verstaanbaar

TODA (CONT'D)

Suikerhoed, Mijn Lieve-lings,
Rozezoen, Ijsmuts, Chocoboot,
Paleisje, Roombal, Minihut,
Eefjesvlecht, sneeuwvlinder

INT ALGEMEEN BELANG HOEKJE GANG DAG

Toda wordt verstijfd wakker. Het is licht. Aan het eind van de gang ziet ze de voordeur wijd open staan. Ze zet het op een lopen.

46

EXT ALGEMEEN BELANG / WEG OCHTENDSCHEMER

46

Toda komt naar buiten gerend. Voor het gebouw staat de bus met de kinderen er al in. Even verderop staat ook een grote oude auto waar een man tegenaan leunt die een sigaar staat te roken. De motor van de bus loopt. Een paar kinderen moeten nog instappen.

De Begeleider uit de bus en de Vrouw van het Gebouw staan erbij en de Vrouw vinkt, net als toen ze kwamen, de kinderen af. Plakkie ziet Toda vanachter een raampje in de bus. Hij bonst tegen het raam en wenkt. Toda maakt een gebaar tegen hem dat hij stil moet zijn maar het is al te laat. De Vrouw kijkt door het gebons van Plakkie op en ziet Toda.

VROUW VAN HET GEBOUW

Ik miste er al eentje!

Ze wenkt dat ze snel moet komen maar Toda begint te rennen. Voordat ze vijf stappen heeft gedaan pakt de Begeleider Toda beet en neemt haar mee naar de auto. Toda doet een poging zich los te maken maar de man laat haar niet gaan. Toda moet de auto in. De chauffeur gaat ook op zijn plek zitten. De vrouw van het gebouw buigt zich naar haar over.

VROUW VAN HET GEBOUW (CONT'D)

Je bent de enige met familie over de grens. Daarom mag jij met de auto mee.

De vrouw klinkt vriendelijk maar Toda geeft geen sjoege.

Door het zijraampje ziet Toda een groot wiel van de bus die langzaam voorbij komt rijden. Ze veegt het raampje schoon en doet haar best een glimp van Plakkie op te vangen. Opeens ziet ze hem. Hij zit ook met zijn neus tegen een raampje gedrukt. Toda bonst op het raam.

TODA

Plakkie!

Ze zwaait. Plakkie zwaait terug. Dat doen ze zolang ze elkaar kunnen zien. Dan is ze alleen met de chauffeur. Die schuift op een wonderlijke manier zijn sigaar heen en weer door zijn mond. Hij vertoont tekenen van ongeduld en kijkt voortdurend zoekend naar buiten.

TODA (CONT'D)

Misschien kunt u mij terug naar huis brengen? Ik weet hoe we moeten.

De chauffeur kijkt even naar haar via zijn achteruitkijkspiegel maar zegt niks terug. Ze wil haar TERUGWEG - aantekeningen laten zien maar de chauffeur kijkt niet eens. Toda geeft het op.

Dan verschijnen er twee vrouwen - (VROUW 1 (40) en VROUW 2 (25)-, een man met een baard (BAARDMAN, 45) en een MEISJE(13). Ze lopen snel op de auto af en stappen in.

INT AUTO DAG

Ze rijden. De auto staat blauw van de sigarenrook, af en toe hoest er iemand maar niemand durft er iets van te zeggen. De chauffeur zet de radio aan. Krakerig leest iemand het nieuws. *Schermutselingen bij de grens; een nieuw offensief* zegt de radiostem maar Toda luistert niet. Ze zit klem tussen de deur en een van de vrouwen. Beardman zit voorin. De volwassenen lijken zenuwachtig. Vrouw 1 zucht telkens, vrouw 2 zit met in elkaar geknepen handen voor zich uit te kijken. Het meisje ligt tegen Vrouw 1 aan te slapen.

Toda kijkt in haar opschrijfboekje: al bijna 2 bladzijden heeft ze volgeschreven met aanwijzingen over de terugweg. Ze kijkt even naar buiten. Er staat een schaap bij een hek. Het enige wat ze opschrijft is: *stom schaap*. Ze klapt het boekje dicht en sluit haar ogen.

Plotseling maakt de auto een scherpe bocht. Toda wordt tegen de vrouw naast haar aan geduwd. Ze rijden de weg af.

50

INT AUTO / EXT VLAKTE DAG

50

De auto rijdt in een flink tempo over een kale vlakte. Iedereen wordt door elkaar geschud. Zo ver het oog reikt is er alleen het vlakke land te zien zonder huizen of bomen. De mensen kijken elkaar ongerust aan. Vrouw 1 mompelt een gebed. Toda is bang. Ze klemt het muziekdooosje in haar hand. Plots stopt de auto. De weg is nergens meer te zien. De chauffeur gaat eruit en doet de achterdeur open ten teken dat iedereen uit moeten stappen. Beardman glimlacht geruststellend naar Toda.

TODA
(fluistert tegen Beardman)
Misschien is dit het Buitenland?

Beardman schudt ontkennend zijn hoofd.

De chauffeur gaat verderop staan plassen. De vrouwen pakken eten uit een tas. Brood, kaas en een fles water. Ze gaan op een kei zitten en delen uit. Toda staat toe te kijken. Ze realiseert zich dat ze ook honger heeft. Ze kijkt in haar tas maar alles is op. Beardman ziet haar kijken en wenkt haar. Hij biedt haar een stukje brood aan. Vrouw 1 kijkt afkeurend.

VROUW 1
We hebben zelf al zo weinig.

Geschrokken wil Toda het brood teruggeven maar Beardman duwt haar hand terug.

BAARDMAN
Dan maakt dat stukje ook niet uit.

VROUW 1

Mijn dochter is in de groei.

BAARDMAN

Dit meisje is vast en zeker ook
iemand's dochter.

Dat snoert de vrouw de mond. Beardman maakt een gebaar naar Toda, die nog besluiteloos met het brood in haar hand staat, dat ze een hap mag nemen. Dat doet Toda dan toch maar. Plots horen ze de auto starten. Meteen haast iedereen zich er naar toe. Als ze in willen stappen, houdt de chauffeur ze tegen.

CHAUFFEUR

Jullie moeten betalen. Anders
worden jullie niet over de grens
gebracht.

Iedereen haalt bankbiljetten te voorschijn. De chauffeur telt ze na en stop ze in zijn zak. Toda doet niets. De chauffeur komt voor haar staan. Toda wordt zenuwachtig.

TODA

Mijn oma heeft alles al betaald
voor mij.

CHAUFFEUR

Waar zit je geld? In de zoom van je
t-shirt?
In de dubbele bodem van je tas? Als
je niets geeft, zoek ik net zo lang
tot ik het gevonden heb.

Toda kijkt angstig naar hem op. Ze ziet dat hij het meent. Dan gaat ze met haar rug naar hem toe staan en haalt al haar geld uit de geheime broekzak. Ze geeft het aan de chauffeur. Hij telt geroutineerd.

CHAUFFEUR (CONT'D)

Dat is niet genoeg.

TODA

Ik heb niet meer.

Ze probeert niet te huilen. Beardman en de vrouwen komen zich ermee bemoeien. Ze zijn kwaad en Vrouw 1 heeft iets goed te maken.

VROUW 1

Zo kan je niet met een kind omgaan.

BAARDMAN

Ze zegt dat er voor haar betaald
is.

De chauffeur kijkt ze dreigend aan.

CHAUFFEUR

Mond houden anders blijven jullie
hier ook achter. Dan zie je maar
hoe je bij de grens komt.

De blik van de chauffeur gaat naar Toda. Dan ontdekt hij het
gouden kettinkje om haar nek.

CHAUFFEUR (CONT'D)

Ik zal het goed met je maken. Met
dat kettinkje erbij is het genoeg.

Hij steekt zijn hand al uit maar Toda klemt haar hand om het
kettinkje. De chauffeur haalt zijn schouders op en stapt in.
De vrouwen en het meisje gaan ook snel de auto in. Toda moet
een beslissing nemen. Beardman twijfelt maar ook hij gaat
vast in de auto zitten maar hij houdt het portier open.

BAARDMAN

Alleen achterblijven kan niet. Geef
het hem!

De auto begint zachtjes te rijden. Toda realiseert zich dat
ze geen keus heeft.

Ze rent naar de auto en tikt op het raam. De auto stopt.
Ongeduldig kijkt de chauffeur haar aan. Met zenuwachtige
vingers maakt ze het kettinkje los en geeft het aan de
chauffeur. Ze houdt zich groot. Snel gaat ze de auto in.
Beardman kijkt de chauffeur woedend aan maar Toda ziet het
niet. Ze heeft het te druk met uit het raam staren om te
verbloemen dat het haar nog steeds moeite kost om niet te
huilen. Ze rijden alweer. Het is stil in de auto. Zachtjes,
zodat de anderen haar niet zullen horen zegt ze:

TODA

Sorry papa.

51 EXT DORP/MUUR NAMIDDAG

51

De zon zakt als ze het bos uitrijden. Iedereen dommelt. Toda
probeert ook te slapen maar ze zit ongemakkelijk. Ze kijkt
opzij. Het meisje is tegen haar moeder aan in slaap gevallen
waardoor ze veel plaats in neemt. De moeder heeft haar arm om
het meisje heen geslagen, ze neuriet zachtjes alsof het
meisje nog heel klein is. Ze komen bij een open terrein met
hier en daar een huis. De auto mindert vaart. Ze stoppen bij
een lange muur met veel deuren. De chauffeur wijst op de
zevende deur terwijl hij zijn passagiers laat uitstappen.

CHAUFFEUR

Daarachter moeten jullie wachten.
Om middernacht worden jullie
opgehaald en over de grens
gebracht.

Iedereen gaat naar binnen bij de deur die de chauffeur aan wees, Toda als laatste. Plots blijft ze staan. Ze hoort een bekend geluid. Ingespannen luistert ze. Ja, dat kan niet missen, het is een trompet! Haar vader is in de buurt! Ze draait zich om en begint te rennen alsof ze vleugels heeft. Baardman roept haar nog iets achterna.

BAARDMAN

Waar ga je naar toe?

Maar Toda luistert niet en holt door.

52

EXT WEG / VILLA DAG

52

Toda holt over een weggetje in de richting van het geluid dat nu duidelijker te horen is. De trompet klinkt helder, de melodie is vrolijk en verlangend tegelijk. Achter een hek ontdekt Toda een villa die op een kasteeltje lijkt vanwege de vele torentjes. Daar komt het geluid vandaan. Toda loopt richting de villa en kijkt ernaar vanachter een struik. De trompet is opgehouden. Plots hoort ze achter zich een stem.

GENERAAL (O.S.)

Vind je het een mooi huis?

Toda draait zich geschrokken om. Voor haar staat een kaarsrechte oudere man (65) met een donkere huidskleur, grijs kroeshaar en een snor in een generaalsbroek met daaronder chique herenpantoffels. In zijn hand heeft hij een trompet. Teleurgesteld dat het helemaal niet haar vader was die op de trompet blies, bekijkt ze hem. Wat ze ziet stelt haar niet gerust, hij ziet er streng uit. Ze maakt aanstalten om terug te gaan maar dan zegt de man opnieuw iets tegen haar.

GENERAAL (CONT'D)

Ik woon hier al vijftig jaar. Ik ben generaal, generaal in ruste

TODA

Ik dacht dat u mijn vader was.

GENERAAL

Is jouw vader ook generaal?

TODA

Nee, hij is soldaat.

GENERAAL

Hm. Hoort hij de Enen of bij de Anderen?

De generaal kijkt haar streng aan. Ze moet wel het goede antwoord geven. Twijfelend zeg ze:

TODA

Hij heeft een blauwe E op zijn mouw.

De generaal knikt tevreden. Toda is opgelucht.

GENERAAL

Dan horen jij en ik bij elkaar. Je vader is een goede man.

Dat geeft Toda hoop dat de generaal meer weet.

TODA

Kent u hem?

GENERAAL

In zekere zin wel, ja.

Dat stemt Toda hoopvol. Want als de generaal haar vader kent weet hij misschien meer.

TODA

Weet u dan waar hij is?

GENERAAL

Een generaal weet altijd waar zijn manschappen zijn.

In de stilte die nu valt maakt Toda's verwachtingsvolle blik dat de generaal met tegenzin verder gaat.

GENERAAL (CONT'D)

Maar sinds ik in ruste ben kan ik dat niet meer met zekerheid zeggen.

Toda is opnieuw teleurgesteld. De generaal gooit het over een andere boeg.

GENERAAL (CONT'D)

Heb je eten bij je?

TODA

Eerst wel maar nu is het al een tijdje op.

GENERAAL

Dan zal je wel trek hebben.

Toda knikt. Ja, opeens voelt ze hoeveel trek ze heeft.

GENERAAL

Kom. Mijn vrouw zal het enorm gezellig vinden om een kind op bezoek te krijgen.

Toda loopt achter de generaal aan naar de monumentale voordeur van het kasteeltje.

53 INT KASTEEL HAL NAMIDDAG

53

Toda loopt met de Generaal door de hoge hal van het kasteeltje. De vrouw van de generaal, LOUISE (60) verschijnt.

GENERAAL

Kijk eens wat ik heb gevonden
Louise.

Hij presenteert haar trots, alsof Toda een trofee is. Louise is verrukt.

LOUISE

Oh, een kind! Doe of je thuis bent.
Je moet iets te eten en te drinken
hebben.

GENERAAL

(tegen Louise)
Dek de tafel, dan laat ik haar
intussen het huis zien.

Hij beent de hal door, Toda heeft moeite hem bij te houden.

55 INT KASTEEL GANG NAMIDDAG

55

Tot Toda's schrik hangen er dierenkoppen aan de muur en staat er een stoffige vos in een hoek met blikkerende tanden. De generaal geeft hem in het voorbijgaan een klopje op zijn rug. Hij blijft staan bij een enorm schilderij van een jongere uitgave van hemzelf in uniform met een blauwe jachthoorn op de mouw.

GENERAAL

Je zult me wel geleerd hebben?

Toda kijkt hem vertwijfeld aan.

GENERAAL (CONT'D)

Ik sta in de schoolboeken dus je
hoort te weten wie ik ben. Nou? Wie
ben ik? Generaal Za...Za

De Generaal kijkt dwingend en ze durft niet te zeggen dat ze het niet weet. Ze probeert iets anders.

TODA

Ik heb wel geleerd over de
zaadlobbigen.

De Generaal blijft teleurgesteld staan.

GENERAAL

Heb je dan nooit van de Slag bij
het Water gehoord?

TODA
 (als de Generaal eerder)
 In zekere zin wel.

GENERAAL
 Dat was ik! Nu weet je het weer!
 Dat was ik! Ik heb daar eretekens
 voor ontvangen.

Toda haalt opgelucht adem. De Generaal doet de deuren open van een grote deftige kamer.

56 INT KASTEEL EETKAMER NAMIDDAG

56

In de kamer staat een enorme, voor twee gedekte tafel. Aan de muren hangen ingelijste medailles, eretekens, geweren en landkaarten. In een hoek staat een kapstok met een uniform eraan. Een pendule klok tikt luidruchtig. De Generaal trekt zijn uniformjas aan.

GENERAAL
 Let op.

Hij toont de medailles op zijn borst.

GENERAAL (CONT'D)
 Dit ereteken heb ik ontvangen omdat ik de vijand zo goed kon misleiden. Want als je roept: 'Aanvallen!', dan horen de anderen dat misschien ook en weten ze dat je gaat aanvallen. De vijand denkt dan: dat gaan wij ook doen! Dus in plaats daarvan riep ik: 'Knakworsten'. Mijn manschappen wisten dat dat "Aanvallen"! betekende. De vijand dacht dan: hoe komen die soldaten aan knakworsten? Begrepen?

Toda knikt. Ze heeft het gevoel alsof ze op school zit en goed op moet letten.

GENERAAL (CONT'D)
 Als ze in looppas moesten riep ik 'Slakkengang'! Dan dacht de vijand: Oh, we kunnen nog wel even blijven zitten, die zijn er nog lang niet.

De generaal toont nu trots een medaille waarop een brullende leeuw afgebeeld staat.

GENERAAL (CONT'D)
 Deze medaille heb ik ontvangen voor mijn onverschrokkenheid. Ik was absoluut nooit bang. Ben jij wel eens bang?

Toda knikt -ze is nu ook bang. Bang voor de generaal. Zodra ze echter ziet dat dat niet is wat de Generaal wil horen zegt ze iets anders.

TODA (MOMPELT)

Ik weet het niet.

De generaal kijkt met toegeknepen ogen naar de bang uitziende Toda.

GENERAAL

Goed, ik zal je testen. Want als je niet onverschrokken bent heeft een generaal niets aan je, helemaal niets. We beginnen met de bangmakende beelden. Daarna de onverwachte situaties. Ik let op het kloppen van je bloed, het zweet op je voorhoofd en het trillen van je benen. Daar gaan we.

De generaal doet een wild dier na. Hij ziet er angstaanjagend uit. In een eerste reactie doet Toda een stapje achteruit maar blijft dan staan, ook als de generaal dichterbij komt. De generaal gaat weer rechtop staan. Hij trekt zijn kleren recht. Vervolgens bekijkt hij Toda van dichtbij, controleert haar polsslag en knikt vervolgens goedkeurend.

GENERAAL (CONT'D)

Geen zweet, iets verhoogde polsslag. Goed genoeg. Nu de onverwachte situaties...

Het is even stil. Toda kijkt gespannen wat er gaat komen. Plots schreeuwt de generaal terwijl hij achter de kapstok gaat staan:

GENERAAL (CONT'D)

Knakworsten!

Toda is even in verwarring maar dan herinnert ze zich dat het aanvallen betekent. Ze gaat in een soort aanvalshouding staan en bestormt de kapstok. Op het moment dat ze daar is schreeuwt hij een nieuw beval.

GENERAAL (CONT'D)

Slakkengang!

Toda holt om de tafel. De Generaal knikt goedkeurend.

GENERAAL (CONT'D)

Jij hebt meer in je mars dan ik dacht. Knakworsten!

Opnieuw bestormt Toda de kapstok en botst tegen Louise op die binnenkomt met een dienblad met eten. Alles dreigt er af te glijden maar ze houdt het net op tijd weer recht. Louise schudt misprijzend haar hoofd richting de generaal.

LOUISE

Jouw oorlog is voorbij lieve. On
est prié de venir a table!

Opgelucht dat de oefening voorbij is en ook hongerig gaat
Toda zitten. Louise zet een derde bord in het midden van de
lange tafel.

LOUISE (CONT'D)

Daar zit de generaal. Dit is nu
jouw stoel.

Toda verhuist een beetje ongemakkelijk naar de aangewezen
plek. Het klonk alsof ze onbeleefd was. Louise gaat aan het
ene einde van de tafel zitten en de generaal aan het andere.
Louise gebaart Toda haar bord te geven. Ze schept op.
Worstjes, aardappels en boontjes.

LOUISE (CONT'D)

Laten we danken voor ons dagelijks
voedsel.

Louise vouwt haar handen. Toda begrijpt dat er opnieuw een
beroep op haar dankbaarheid gedaan wordt. Snel zegt ze:

TODA

Dank u wel voor het voedsel.

De generaal grinnikt wat hem op een bestraffende blik van
Louise komt te staan.

LOUISE

Ssssst.

In de stilte die volgt sluiten Louise en de generaal hun ogen
en mompelen. Toda doet ze na maar ze ruikt het eten en dan
houdt ze het niet meer. Ze pakt vast een worstje.

LOUISE (CONT'D)

Wat deed jij daar? Met je handen
aan het eten zitten onder het
bidden?

Louise legt het worstje terug in de schaal.

LOUISE (CONT'D)

Nu heb je het niet verdiend maar
als je goed je best doet zal je
voortaan elke dag een stukje vlees
krijgen. Bon appetit.

Louise en de generaal beginnen te eten. Toda wil hun
voorbeeld volgen maar voordat ze een hap neemt moet ze iets
duidelijk maken.

TODA

Ik kan hier niet blijven.

Ze begint gulzig te eten. Louise kijkt naar haar alsof ze iets heel onbetamelijks hoort.

LOUISE
Hoe bedoel je dat?

TODA
Ik ben alleen even op bezoek.

LOUISE
Dus een beetje dankbaarheid is er niet eens bij. En dat terwijl we je met open armen hebben ontvangen.

Toda zegt haastig en geroutineerd:

TODA
Dankuwel.

Louise kucht en kijkt naar haar man. Hij snapt wat er van hem verlangd wordt en kijkt Toda streng aan.

GENERAAL
Waar denk jij dan heen te gaan?

Toda begrijpt niet wat ze verkeerd doet.

TODA
Ik ga terug. Naar huis.

De generaal knijpt zijn ogen tot spleetjes en vraagt op een wantrouwige 'verhoor'-toon:

GENERAAL
En waarom ben jij dan niet gewoon bij je moeder thuis gebleven? Hm?

Toda kijkt hem ongemakkelijk aan.

TODA
Mijn moeder woont niet thuis, ze woont in het buitenland. Eigenlijk moet ik daar naar toe van oma. Maar ik wil niet.

Louise wendt zich tot Toda terwijl ze een stukje vlees tussen haar kiezen vandaan haalt. Haar gezicht ziet er verwrongen uit.

LOUISE
Ik ben nu je moeder en jij blijft gezellig bij ons.

De generaal ziet hoe Toda daar van schrikt en probeert het voor haar op te nemen.

GENERAAL

Ze zegt dat ze al een moeder heeft
waar ze naar toe...(moet).

Louise onderbreekt hem als door een wesp gestoken. Haar stem
wordt een octaaf hoger.

LOUISE

Maar Gerard, dit is ons cadeau.

Ze kijkt veelbetekenend omhoog, alsof het cadeau van
hogerhand komt. De generaal zit tussen twee vuren, hij weet
niet wat te doen. Louise's stem wordt steeds paniekeriger.

LOUISE (CONT'D)

Zeg nou wat. Je steunt me helemaal
niet.

De generaal praat alsof hij een onrustig paard moet temmen.

GENERAAL

Wel lieve, dat doe ik wel.

LOUISE

Nietes! Je steunt me niet. Je
steunt me nooit.

GENERAAL

Zulke dingen moet je niet zeggen.
Basta!

Toda kijkt verbaasd van de een naar de ander: een kibbelend
echtpaar.

LOUISE

Jij hebt mij niet te vertellen wat
ik moet zeggen!

GENERAAL

En jij moet mij geen dingen
verwijten die ik niet doe!

Toda staat op en pakt haar tas. Louise is meteen de ruzie
vergeten en richt haar aandacht op Toda. Haar toon is
paniekerig.

LOUISE

Het is al donker buiten. Je zal
verdwalen. Of kou vatten. En dan
wordt je ziek. Heel ziek.

TODA

Dank u wel voor het eten maar...(ik
moet gaan)

Louise smeekt dwingend:

LOUISE
Gerard? Gerard! Laat haar
alsjeblieft niet weg gaan!

De generaal staat op. Hij kijkt ongemakkelijk maar doet wat zijn vrouw vraagt.

GENERAAL
Op de plaats rust!

Hij gaat voor de deur staan zodat Toda er niet uit kan.

57 INT KASTEEL KINDERKAMER NACHT

57

Toda staat in een als kinderkamer ingerichte ruimte. Door de open deur is een andere slaapkamer te zien met een groot tweepersoonsbed en een Mariabeeld erboven. De kinderkamer is vol olijke kleurtjes, tierlantijntjes en speelgoed. Er staat ook een bedje vol knuffels. De Generaal staat bij de deur. Louise wil Toda een - te kleine - nachtpon aantrekken. Ondertussen praat ze tegen Toda alsof ze een heel klein meisje is.

LOUISE
Je bent nu veilig bij ons, er kan
je niks meer gebeuren.

Toda's hoofd zit klem in de halsopening van de nachtpon. Haar stem klinkt benauwd.

TODA
Ik draag nooit een jurk in bed.

Louise ziet in dat de pon echt niet gaat passen.

LOUISE
Goed, voor deze keer hoeft het
niet. Morgen zal ik een nieuwe voor
je maken. Ga nu maar lekker slapen.

Voordat Toda het aan ziet komen, geeft Louise haar een zoen. Toda verstijft. De Generaal kijkt toe en geeft haar stiekem een bemoedigend knikje. Ze realiseert zich dat ze het spel beter mee kan spelen.

Toda stapt in bed - haar voeten steken uit - en kijkt goed waar Louise haar tas en kleren neerlegt.

LOUSIE
Als er iets is, wij slapen hier
naast.

Ze wijst naar de kamer met het tweepersoonsbed. Dan gaat het licht uit en de deur tussen de kamers dicht. De stemmen van de generaal en Louise zijn zacht door de deur te horen. Een streepje licht komt onder de deur vandaan. Toda wacht een aantal tellen en glipt dan uit bed.

Ze kijkt uit het raam en tuurt naar de -nu halve- maan die net boven de bomen uit komt.

TODA (MOMPELT)
Moenzel.

58 INT KASTEEL KINDERKAMER NACHT 58

Later. Toda zit met haar kleren aan op het bed. Het is donker in de kamer, er is alleen een beetje licht van buiten en de streep licht onder de deur. Plots verdwijnt de streep, het licht in de andere kamer is nu uit. Meteen begint de klok beneden galmend elf uur te slaan. Toda luistert ingespannen. Het is stil nu, ze hoort de stemmen van de generaal en Louise niet meer. Zo zachtjes mogelijk staat ze op. Ze pakt haar tas. Uit haar schriftje scheurt ze snel een papiertje en schrijft er op: '*Dank u wel. Amen.*' Ze legt het op haar hoofdkussen.

Dan opent ze heel voorzichtig de deur.

59 INT. KASTEEL SLAAPKAMER NACHT 59

De generaal en Louise slapen, Louise met een hoge snurk en de generaal met een lage brom. Toda sluipt zo zacht mogelijk langs ze heen in de richting van de deur naar de gang, doodsbang dat er een plank kraakt. Maar het lijkt te lukken, ze is er bijna als plots de lage brom ophoudt. Als bevroren blijft ze staan. Na een tel gaat het gesnurk verder. Snel glipt Toda de gang op.

60 INT KASTEEL TRAP / KAMERS / HAL / VOORDEUR NACHT 60

Toda gaat zo stil en zo snel mogelijk de trap af. In de gang lijken de dierenkoppen haar aan te kijken struikelt ze over de vos die haar dreigend aan lijkt te kijken. Ze geeft een gil van schrik en rent verder in de richting van de monumentale voordeur. Ze wil hem open duwen maar hij zit op slot. Wanhopig kijkt ze rond. Dan ziet ze aan een haak hoog naast de deur een grote ouderwetse sleutel hangen. Ze gaat op haar tenen staan maar ze kan er niet bij. In de hoek van de hal staat een stoel. Ze sleept hem tot onder de haak en reikt naar de sleutel. Met moeite kan ze hem er nu afwippen maar hij valt rinkelend op de stenen vloer. Ze houdt haar adem in en luistert. Stilte. Ze steekt de sleutel met twee handen in het slot en draait. Piepend gaat de deur van het slot. Gelukt! Ze duwt tegen de deur. Die is zwaar, heel zwaar. Het lukt haar niet hem open te duwen. Ze probeert het nog een keer maar er komt nauwelijks beweging in. Plots hoort ze voetstappen. Het is nu of nooit. De voetstappen komen dichterbij. Toda gaat staan zoals haar vader altijd stond als hij de zware ovendeur opendeed en met dezelfde kreet als hij altijd slaakte duwt ze uit alle macht.

TODA
Oeoeaaaahh!

De deur gaat nu wel een stukje open. Terwijl ze zich erdoor probeert te wringen hoort ze achter zich de stem van de generaal:

GENERAAL
Zo gaat het gemakkelijker.

De generaal staat achter haar en duwt de voordeur met drie vingers voor haar open. Ze is zo verbaasd dat ze hem aanstaart in plaats van meteen wegrent. De Generaal knikt goedkeurend.

GENERAAL (CONT'D)
Alleen moedige soldaten durven de onbekende weg te nemen. Dat betekent dat jij naar je moeder gaat hm?

Hij kijkt haar vorsend aan. Toda knikt. De generaal steekt zijn arm naar voren. Toda denkt dat hij haar een hand wil geven maar dat is een misverstand. Er ligt iets in zijn handpalm. Toda kijkt, het is de medaille voor moed, beleid en trouw.

GENERAAL (CONT'D)
Dan vergeet je het niet.

Blij en trots neemt Toda hem aan.

TODA
Dank u wel.

Deze keer zegt ze dat niet omdat het moet. Ze geeft hem lang een hand. De generaal wordt verlegen en haalt een zak koekjes te voorschijn die hij in haar tas stopt.

GENERAAL (BROMT)
Doe haar de groeten. Slakkengang!

Toda laat zich dat geen twee keer zeggen, ze hangt de medaille aan haar tas en spurt het kasteel uit. Ze draait zich al rennend nog even om naar het silhouet van de generaal dat zich aftekent tegen de deuropening.

Toda komt hijgend aan bij de lange muur met de deuren. Er is niemand meer. Ze kijkt radeloos rond en ontdekt dan heel in de verte een klein lichtje dat verdwijnt tussen de bomen. Dat moet de groep zijn!

62 EXT. BOS - NACHT

62

Toda rent het bos in. Maar het lichtje is verdwenen. Even weet Toda niet wat te doen maar plotseling verlicht een flits het bos. Ze ziet de groep! Toda zet het opnieuw op een rennen maar het gaat niet snel - in het donker struikelt ze over takken en wortels. Toch haalt ze ze in, ze kan ze horen. Door het rennen, glijdt de tas van haar schouder. Een gedeelte van haar spullen, waaronder haar muziekdoosje, valt er uit. Ze stopt en valt er bovenop. Er klinkt gekraak. De bodem van het doosje is er uit gevallen. Vlug stopt ze alles weer terug in haar tas. Plots is er veel lawaai, een soort explosie. Toda maakt zich klein. Als het weer stil is, is de groep verdwenen.

TODA

Hallo? Meneer met de baard?

Geen antwoord. Toda is alleen.

Het is stil geworden. Toda weet niet waar ze heen moet. Het is donker. Om haar heen ziet ze alleen maar bomen en takken die soms op beesten lijken. Ze laat de moed en haar tas zakken. Maar dan komt de, alweer wat dikkere, maan te voorschijn. De bomen zijn weer gewoon bomen. Het maanlicht doet de medaille even glimmen en Toda realiseert zich dat ze de moed niet op moet geven.

TODA (CONT'D)

(fluistert tegen zichzelf)

Slakkengang...

Als ze goed kijkt ziet ze platgetrapte bladeren, die daardoor een soort paadje vormen. Ze tilt haar tas weer op en loopt.....

63 EXT. BOS - VROEGE OCHTENDSCHEMER

63

En loopt. Het begint voorzichtig te schemeren. Aan Toda's pas is te zien dat ze heel moe is. Op het ritme van haar passen doet ze haar riedeltje.

TODA

Suikerhoed, Mijn Lieve-
lings,
Rozezoen,

Toda staat even stil om uit te rusten, gaat dan weer verder.

TODA (CONT'D)

Suikerhoed, Mijn Lieve-
lings..

Ze staat weer stil, ze kan bijna niet meer. Met moeite doet ze nog een paar stappen.

TODA (CONT'D)

Rozezoen...

Dan ziet ze een scheefgezakt jagershutje dat verlicht wordt door de maan. Ze loopt er heen en doet behoedzaam de deur open. In het hutje liggen houtblokken en in een hoek ligt stro. Dat ziet er zo aanlokkelijk uit dat ze besluit even te gaan rusten. Ze gaat op het stro zitten en haalt de onderdelen van haar muziekdoosje uit haar tas. Ze draait er aan, gelukkig, hij doet het nog. Toda wil de bodem er weer aan vast maken. Dan ziet ze iets glimmen. In een goudkleurig plaatje staan woorden gegraveerd: *van mama voor het liefste meisje op de wereld*. Ze kijkt er naar maar lang houdt ze dat niet vol. Haar ogen vallen dicht van vermoeidheid.

64

INT. JAGERSHUT IN HET BOS - DAG

64

In het schemerdonker van het hutje slaapt Toda op het stro achter de stapel houtblokken.

Er klinkt gekraak en Toda schrikt wakker. Heel voorzichtig en zonder geluid te maken, gluurt ze tussen twee houtblokken door. Haar adem stukt als ze in de ingang een soldaat ziet staan (COMMANDANT, 23) met een vuil en gescheurd uniform aan en een gele band met het embleem van een leeuw om zijn mouw. Hij heeft een rugzak bij zich maar geen geweer. De commandant komt de hut in. Hij loopt mank. Moe laat hij zich op de grond zakken en leunt tegen de muur. Toda probeert nog verder weg te kruipen. Daarbij stoot ze per ongeluk tegen een houtblok aan dat omvalt. Toda schrikt zich een ongeluk maar de commandant ook. Doodstil blijft Toda zitten. De commandant kijkt behoedzaam rond maar ziet Toda niet.

COMMANDANT (FLUISTERT)

Wie is daar?

Zijn stem klinkt angstig. Toda zegt niks. De commandant staat moeizaam op en schijnt met een zaklantaarn in het rond. Langzaam komt hij haar richting uit. Toda houdt haar adem in. En dan valt het licht van zijn lantaarn op haar schoenen. Ze is ontdekt. Het is erop of eronder. Even knijpt ze haar ogen stijf dicht maar dan springt ze te voorschijn en gaat in de aanvalshouding staan tegenover de commandant die boven haar uittorent.

TODA

Knakworsten!!

De commandant schrikt heel even. Maar als hij ziet wie daar staat, haalt hij opgelucht adem.

COMMANDANT

Ach, een meisje.

Zijn stem klinkt vriendelijk en Toda kijkt naar hem op. Hij schijnt in zijn eigen gezicht. Wat ze ziet, stelt haar een beetje gerust: een vuil gezicht met ongelukkige hondenogen.

COMMANDANT (CONT'D)

Ben je hier helemaal alleen? Ben je je vader en moeder kwijt?

Toda geeft geen antwoord. De commandant gaat weer tegen de muur zitten, doet zijn rugzak open, haalt er een thermosfles uit. Toda kijkt toe vanuit haar schuilplaats.

COMMANDANT (CONT'D)

Kom maar hoor, ik doe je niks.

Toda ontspant een beetje. Ze ziet dat de commandant uitnodigend de fles omhoog houdt. Ze schudt twijfelend haar hoofd terwijl ze naar de gele A op zijn mouw kijkt. Ook Toda praat zacht.

TODA

U bent de vijand dus dat mag denk ik niet.

De commandant volgt haar blik naar de gele band. Hij zucht.

COMMANDANT

Ach het is maar een kleur. Ik vind dat het wel kan.

Toda gaat tegenover hem zitten. Ze pakt de fles aan. Om de beurt nemen ze een slokje. Zijn maag rommelt hard. Hij verontschuldigt zich.

COMMANDANT (CONT'D)

Ik heb al een tijdje niks gegeten.

Toda herinnert zich de koekjes van de generaal. Ze haalt ze uit haar tas en biedt ze aan. De ogen van de commandant worden vrolijker als hij een van de verkruimelde koekjes in zijn mond steekt.

COMMANDANT (CONT'D)

Dit zijn de lekkerste die ik ooit heb geproefd.

Terwijl ze eten en drinken praten ze zachtjes verder.

COMMANDANT (CONT'D)

Ben je ook op de vlucht?

TODA

Ik moet naar het buitenland. Maar ik ben de mensen kwijt geraakt die me zouden brengen.

De commandant snapt het.

COMMANDANT

Ik wil ook de grens over. Ik word namelijk gezocht omdat ik heb gefaald in moed, beleid en trouw.

TODA

Wat bedoelt u met 'gefaald'?

COMMANDANT

Ik ben commandant dus ik moest commanderen. Maar toen het echt oorlog werd bleek ik er niets meer van te kunnen. Als ik bijvoorbeeld moest roepen Open het vuur! zei ik: misschien moeten jullie proberen te schieten, als het niet te gevaarlijk is en als jullie er geen moeite mee hebben. Mijn manschappen hoorden me niet omdat ik te zacht praatte en daar kwam natuurlijk ellende van. En als ik moest zeggen Voorwaarts mars! zei ik: Zouden jullie als het jullie uitkomt een eindje door willen lopen alsjeblieft? Toen wisten mijn manschappen niet meer wat ze moesten doen en gingen ze zelf commanderen. Dan brulde de een dat ze rechtdoor moesten en de anderen schreeuwden tegelijk naar links! En ik riep erdoorheen jongens, zullen we het centraal houden? Alles werd een puinhoop.

Het is even stil.

COMMANDANT (CONT'D)

Ze zullen me straffen als ze me vinden. Zal je me niet verraden?

TODA

Nooit.

De commandant ziet er uit alsof hij het er moeilijk mee heeft. Toda probeert hem te troosten.

TODA (CONT'D)

Ik kan sommige dingen ook niet zo goed. Bijvoorbeeld een lamp uitbeelden. Of telefoneren met mijn moeder. Maar commanderen is denk ik niet zo moeilijk. De meeste mensen kunnen het wel. Dan zeggen ze 'naar bed'. Of 'schiet op' of 'jas aan'. Wilt u oefenen? U mag best op me oefenen.

COMMANDANT

Wat moet ik dan zeggen?

Toda denkt even na.

TODA

Nou, bijvoorbeeld Schuif Op! En dan schuif ik op.

De commandant doet zijn best.

COMMANDANT

Wil je aljeblijft..Oh nee. Wacht.

Hij concentreert zich.

COMMANDANT (CONT'D)

Schuiuf Op!

Het moet zachtjes maar de toon is goed. Toda schuift op.

TODA

Nog een keer.

COMMANDANT

Knijp neus!

Toda knijpt in haar neus. De commandant wordt steeds enthousiaster.

COMMANDANT (CONT'D)

Wiebelllll voet!

Toda wiebelt met haar voet. Ze is blij voor de commandant dat het hem lukt.

TODA (LUID)

U kan het!

De commandant legt zijn vinger op zijn lippen ten teken dat ze zachter moet praten. Ze luisteren. Het is stil, er zijn alleen vogels te horen en het ruisen van de bladeren.

COMMANDANT

Ik denk dat het het beste is dat we ons verstopt houden tot het helemaal donker is. Dan proberen we vannacht de grens te bereiken.

TODA

Maar hoe weten we waar die is?

COMMANDANT

Als we in de richting van de poolster blijven lopen komen we er vanzelf.

TODA

Ik ken de poolster niet.

De commandant staat op en doet heel voorzichtig de deur een klein stukje open. Hoog boven de bomen zijn al vaag de maan en een paar sterren te zien. Hij wijst naar de grootste.

COMMANDANT (FLUISTERT)

Daar. Die dikzak. Het is de enige ster die niet verschuift als het nacht is.

Toda knikt. Het is even stil. Ze kijkt naar de maan die nu een afgeplat rondje is.

TODA (FLUISTERT)

Mijn moeder noemt de maan moenzel. Ik heb haar al zo lang niet gezien dat ik niet eens weet hoe ze er in het echt uit ziet.

COMMANDANT

Mijn dochtertje weet denk ik ook niet meer hoe ik er uitzie.

Hij doet de deur weer zachtjes dicht. Uit zijn zak haalt hij een beduimd fotootje en laat het aan Toda zien. Er staan een vrouw en een lachend kindje op.

COMMANDANT (CONT'D)

Maar ik denk wel elke dag aan haar.

Toda wijst op de vrouw.

TODA

Is dat haar moeder?

De commandant knikt. Toda pakt haar schriftje en laat de soldaat de foto van haar moeder en haarzelf zien.

TODA (CONT'D)

Dit is de mijne.

De commandant kijkt nog eens goed naar Toda.

COMMANDANT

Ze kijkt net zoals jij.

Toda tuurt ingespannen naar de foto.

COMMANDANT (CONT'D)

Jouw vader zal ook wel opgelucht zijn als je veilig bij je moeder bent.

Toda knikt peinzend, zo had ze het nog niet bekeken. De commandant stopt zijn foto terug.

COMMANDANT (CONT'D)

Als jij ook zo ver bent moesten we misschien zo maar eens...(gaan)

Maar dan herstelt hij zich:

COMMANDANT (CONT'D)
 Voorwaarts mars.

Toda grinnikt.

65 INT JAGERSHUT/EXT BOS NACHT

65

Toda komt naar buiten. De commandant hinkstapt moeizaam achter haar aan. De poolster is nu goed te zien. Toda kijkt achterom.

TODA
 Wacht. U moet een stok.

Ze laat haar tas binnen liggen. De commandant gaat in de hut zitten. Toda rent naar de bosrand waar ze een tak zoekt voor de commandant om op te leunen. Ze zoekt even, ziet dan een mooie dikke. Ze bukt zich om hem op te rapen. Op dat moment hoort ze voetstappen. Ze duikt weg achter een struik. Tussen de bladeren door ziet ze drie mannen met uniformen aan en geweren over hun schouder. Ze lopen recht op het schuurtje af. Een van de mannen trapt de deur in met zijn laars. Toda hoort hoe ze iets schreeuwen maar ze verstaat niet wat. Ze knijpt haar ogen dicht en fluistert bijna onhoorbaar wat ze wil dat de commandant zou zeggen.

TODA (CONT'D)
 Commandeer: Wegwezen! Wegwezen!

Twee van de mannen komen naar buiten met de commandant tussen ze in. Ze houden hem stevig vast. De derde loopt erachter met een geweer in de aanslag. De commandant kijkt om zich heen en zoekt Toda met zijn ogen. Toda durft zich niet te verroeren. Ze kijkt hoe de mannen tussen de bomen verdwijnen. Onzichtbaar voor Toda wordt er een auto gestart. Hij rijdt weg en daarna is het stil. Verstijfd van schrik blijft ze strak naar de plek kijken waar de commandant verdween.

TODA (FLUISTERT)(CONT'D)
 Ik heb u echt niet verraden.

Ze doet een stap in de richting van de hut maar haar benen zijn te slap om te lopen. Ze geeft het op en gaat liggen met haar ogen dicht als om de wereld buiten te sluiten. Als ze haar ogen weer opendoet schijnt de maan helder. Hij verlicht het bos en is nu alweer groter dan bij de Generaal. Toda gaat zitten en kijkt ernaar. Ze put er kracht uit en als ze opstaat doen haar benen het weer. Ze bekleedt zichzelf zo goed mogelijk met de takken en bladeren van de struik en sluipt zo voorzichtig als ze kan terug.

66 EXT BOS/INT JAGERSHUT NACHT

66

Binnen ziet ze de zaklamp van de commandant liggen. Ze knipt hem aan. Ook de rugzak ligt er nog met de foto van zijn dochtertje. Toda haalt hem te voorschijn.

Op de achterkant staat in een kinderlijk handschrift geschreven: *liefe papa war ben jij? Ik fin dat jij wir thuis moet koomen.* Ernaast staat een tekening van een poppetje met harkjes als armen. Toda stopt het voorzichtig samen met een flesje water in haar tas.

TODA (FLUISTERT)

Dag. Ik zal u nooit vergeten.

Nu is het moment om te gaan. Alleen. Ze klemt het muziekdoosje in haar hand. Met haar ogen zoekt ze de poolster.

TODA (FLUISTERT)(CONT'D)

Hoedeloe hier aardmeisje Toda.

En ze zet de eerste stap het bos in.

67 EXT BOS NACHT 67

Toda sluipt van struik naar boom naar struik. Ze houdt de poolster goed in de gaten.

68 EXT BOS / MAISVELD OCHTENDSCHEMER 68

Toda is aan de rand van het bos gekomen. Voor haar ligt een klein weggetje met aan de overkant een maïsveld. De poolster staat bleek achter het veld. Die kant moet ze dus op.

69 EXT MAISVELD DAG 69

Toda baant zich ritselend een weg door de stengels die als reuzenplanten boven haar hoofd groeien. Plots hoort ze een stem. Ze luistert. Opnieuw de stem. Hij klinkt bibberig.

PLAKKIE (O.S.)

Sta of ik schiet.

Toda denkt de stem te herkennen maar durft het nog niet te geloven. Ze zet een paar stappen en opnieuw hoort ze de bibberstem:

PLAKKIE (O.S.) (CONT'D)

Ik ga schieten hoor.

Toda begint dwars door de maïs te rennen, zo goed en zo kwaad als dat gaat, in de richting van de stem. Dan struikelt ze over iets op de grond.

PLAKKIE & TODA

Au!

Een seconde staren ze elkaar aan. Plakkie heeft een grote vuile snee over zijn gezicht lopen. Toda laat zich naast hem zakken.

Hij ziet er verformfaaid en mager uit, het is te zien dat hij daar al een tijdje bivakkeert. In een soort wigwam, die hij heeft gemaakt van maïs planten, liggen etensresten en een groezelige legerjas als deken.

TODA

Waarom zit je hier?

Plakkie begint opgewonden te ratelen.

PLAKKIE

We zaten in de bus. Opeens waren er soldaten. We moesten stoppen. Ik ben weg gerend. Maar de soldaten namen me mee. We gingen proberen de grens over te komen, zeiden ze. Eerst vond ik het leuk maar ze kregen ruzie over mij en toen stuurden ze me weg. Hier ben ik onzichtbaar. Je kan er best bij hoor.

Plakkie kijkt rond in zijn wigwam alsof het een paleis is. Plots klinken niet heel ver weg schoten. Toda en Plakkie maken zich onmiddellijk klein in de wigwam. Toda is bang maar Plakkie nog veel banger. Om hem en zichzelf te troosten neuriet Toda het liedje dat haar oma onder de bakkerstafel voor haar zong.

TODA

Tien kleine visjes die zwommen naar de zee, nee zei de moeder ik ga niet mee, ik blijf liever in de vieze oude sloot want in de zee daar zwemmen haaien...

Het schieten is gestopt. In de stilte staat Toda op maar Plakkie blijft zitten.

TODA (CONT'D)

Kom Plakkie.

Plakkie schudt onwillig zijn hoofd.

TODA (CONT'D)

We moeten naar het buitenland, daar is geen oorlog.

Plakkie verroert geen vin. Ze denkt aan wat de soldaat in het bos zei.

TODA (CONT'D)

Mijn vader vindt het fijn als ik veilig ben. De jouwe vindt dat natuurlijk ook.

Even is het stil. Plakkie kijkt Toda niet aan.

PLAKKIE
Mijn vader en mijn moeder zijn
dood.

Toda kijkt geschrokken opzij.

70

EXT MAISVELD /RIVIER DAG

70

De zon is al een stuk gezakt. Toda en Plakkie lopen door het veld. Toda voorop, Plakkie volgt. Ze kauwen allebei op een rauwe maïskolf. Lekker is anders maar het is tenminste iets. Af en toe spugen ze een hard stukje uit.

TODA
En dat kasteel dan? Op die berg?

Plakkie antwoordt op een toon dat hij dat eigenlijk een domme vraag vindt.

PLAKKIE
Daar wonen ze nu in.

Het begint haar te dagen wat hij bedoelt. Ze weet even niet wat te zeggen maar dan krijgt ze een idee.

TODA
Misschien kan je mee naar mijn moeder.

Plakkie aarzelt.

PLAKKIE
Hoe weet je dat ze mij wil?

Dat weet Toda niet zeker maar ze zegt op stellige toon:

TODA
Ze is heel aardig.

Het is even stil.

PLAKKIE
Hoe ziet de grens eruit?

TODA
Misschien als een muur.

PLAKKIE
Of een hek.

TODA
Of als witte strepen op de grond.

PLAKKIE
Of als heel dik prikkeldraad.

Ze hebben het eind van het maïsveld bereikt. Voor ze ligt een groot glinsterend meer. Samen staren ze naar al dat water. Plakkie wordt er moedeloos van.

PLAKKIE (CONT'D)

Laten we terug gaan.

Toda schudt vastberaden haar hoofd. Ze tuurt naar de poolster die aan de overkant al aan de hemel staat. Plakkie gaat op de grond liggen.

PLAKKIE (CONT'D)

Ik heb geen zin meer.

Hij tekent met een stokje een kasteel in het zand. Toda gaat zwijgend en vermoeid naast hem zitten. Ze kijkt verlangend naar de overkant. Haar blik valt op een reiger die een eind verderop in het water staat. Dat geeft haar nieuwe moed. Toda doet haar schoenen uit en stopt ze in haar tas.

TODA

Knakworsten.

Plakkie is meteen wakker. Hij veert op.

PLAKKIE

Waar?

TODA

We gaan.

Ze bindt haar tas vast op haar rug met een maïs plant die ze er omheen knoopt en loopt naar de oever. Plakkie kijkt met grote ogen naar haar.

PLAKKIE

Dat kan niet.

TODA

Het is helemaal niet diep. Kijk maar.

Ze wijst op de reiger. Plakkie maakt geen aanstalten.

TODA (CONT'D)

Je kan toch wel zwemmen?

Plakkie boort zijn laatste restje bravoure aan. Als antwoord doet hij zijn schoenen uit en gaat naast haar aan de rand van het water staan. Toda haalt diep adem en gaat er in. Het is ondiep. Als ze tot haar knieën in het water staat kijkt ze om om te zien waar Plakkie blijft. Hij staat aan de kant niet te durven. Ze haalt haar muziekdoosje uit haar broekzak.

TODA (CONT'D)

Als je er aan draait heb je altijd geluk.

Ze begint te draaien en Plakkie doet een paar stappen. Toda blijft draaien tot hij bij haar is. Daarna stopt ze het doosje terug in haar zak. Ze geven elkaar een hand en lopen verder het water in. Het komt nu tot hun middel maar naarmate ze verder lopen komt het water langzaam toch steeds iets hoger. Ze doen hun tassen op hun hoofd. Toda kan haar hoofd boven water houden maar Plakkie ternauwernood. Hij blijft staan. Na een paar stappen merkt ze dat Plakkie haar niet volgt.

TODA (CONT'D)

Kom!

Plakkie kijkt naar de verder wadende Toda. Hij haalt diep adem en volgt haar.

72

EXT RIVIER / OEVER OVERKANT DAG

72

Toda en Plakkie gaan dapper verder. Het kost Plakkie veel moeite zijn hoofd boven water te houden. Steeds vaker dreigt hij kopje onder te gaan. Hij hijgt. Langzaam komt de andere oever dichterbij. Dat geeft Toda nieuwe moed. Ze kijkt achterom maar Plakkie is nergens meer te zien. Ze schreeuwt.

TODA

Plakkie!

Toda gaat terug het water in. Ze zoekt en voelt in het water. Opeens heeft ze hem te pakken. Ze gaat zo snel ze kan naar de kant terwijl ze Plakkie achter zich aan trekt. Hijgend valt ze op de grond. Plakkie ligt naast haar met zijn ogen dicht. Ze probeert hem wakker te maken maar dat lukt haar niet. Toda raakt in paniek. Ze doet de toon van haar vader's trompet na waarmee hij haar wakker maakte en dan begint ze te huilen. Daardoor heeft ze niet meteen in de gaten dat Plakkie zijn ogen open doet.

PLAKKIE

Hoi.

Het klinkt zo gewoon dat Toda door haar tranen heen opgelucht begint te lachen. Plakkie kijkt haar heel onnozel aan. Daar moet ze nog harder om lachen. Ze kan niet meer stoppen. Terwijl Plakkie verbaasd toekijkt lacht ze zich helemaal suf.

TODA

Je lijkt op een schaap. Een nat
schaap.

Dat beledigt Plakkie. Hij voelt zich uitgelachen.

PLAKKIE

Dat stomme muziekdoosje brengt
helemaal geen geluk.

Dan wordt Toda kwaad. Net als Plakkie legt ze de klemtoon op helemaal.

TODA
Jij kan helemaal niet zwemmen.

PLAKKIE
Wel!

TODA
Je liegt.

Toda hijst haar natte tas over haar schouder en loopt weg.
Plakkie schreeuwt haar achterna.

PLAKKIE
Ik ga lekker alleen naar het land
van je moeder!

Toda draait zich niet om.

TODA
Moet jij weten.

73 EXT WEGGETJE / STADJE AVONDSCHEMER

73

Toda loopt aan de ene kant van een smalle weg, Plakkie aan de andere. Ze zwijgen. Plakkie schopt tegen een steentje en gluurt even naar Toda.

PLAKKIE
Ik ben nog kwaad, jij?

Als antwoord schopt Toda een steentje naar hem toe. Hij schopt het naar haar terug. De weg maakt een bocht en dan zien Toda en Plakkie plots lichtjes. Het zijn lantaarnpalen. Ze kijken elkaar aan. De ruzie is meteen vergeten. Ze zijn in de bewoonde wereld aangekomen! Tegelijk beginnen ze te rennen.

74 EXT STADJE AVONDSCHEMER

74

Toda en Plakkie lopen door een stille, door lantaarns verlichte straat. De huizen zien er anders uit dan Toda gewend is. In haar dorp was alles laag maar hier zijn de huizen groter en hoger en de winkels zien er deftiger uit. Op een etalageruit staat *Wisselerie*. In de etalage zijn vissen en krabben in bakken te zien. Toda leest hardop het vreemde woord. Op een andere etalageruit staat *Slasserie*. Er hangen worsten en hammen en er staat een opgezet schaap. Toda en Plakkie kijken elkaar aan. Ze denken hetzelfde: zouden ze in het buurland aangekomen zijn?

TODA
Slasselerie.

Plakkie zegt het ook maar met een andere klemtoon.

PLAKKIE
 Slasseleerie

TODA
 SlasseleRietje.

Aarzelend, omdat ze het nog niet durft te geloven:

TODA (CONT'D)
 Misschien was de grens onzichtbaar.

Ze draait zich naar Plakkie maar die verdiept zich in iets anders: een vuilnisbak met etensresten. Hij haalt er een stuk brood uit en stopt het in zijn mond.

PLAKKIE (MET VOLLE MOND)
 Je muziekdoosje brengt toch geluk.

Toda knikt. Maar dan heeft ook Toda even alleen nog maar aandacht voor eten: een halve banaan, een boterham. Ze eten zoals erg hongerige mensen eten. Niets leidt ze meer af. Ze zien ook niet hoe er twee politieagenten, een man (AGENT 1) en een vrouw (AGENT 2), de straat in komen rijden. De auto stopt en de agenten stappen uit.

AGENT 1
 Woe doensel woeje dor?

Geschrokken staren Toda en Plakkie ze aan.

AGENT 1 (CONT'D)
 Sedde woeje verdwarseld?

Toda begrijpt het niet. De agent probeert het nog een keer maar nu harder terwijl hij er ter verduidelijking gebaren bij maakt.

AGENT 1 (CONT'D)
 SEDDE WOEJE VERDWARSELD?

Toda kijkt naar Plakkie maar hij begrijpt de vraag ook niet.

AGENT 1 (CONT'D)
 Boe huzel woeje? Mamselie,
 papselie?

Dat begrijpt Toda wel. Snel pakt ze haar schriftje uit haar tas waar het adres van haar moeder in staat. Het is een beetje nat maar alles is gelukkig nog te lezen. Ze kijkt en zoekt maar het staat nergens. Dan ontdekt ze de bladzijde die ze eruit gescheurd heeft bij de generaal om haar bedankje op te schrijven. Paniekerig zoekt ze terwijl ze het probeert uit te leggen.

TODA
 Hier stond mijn moeders adres maar
 dat is nu per ongeluk bij de
 generaal in ruste.

De agenten verstaan haar niet. Ze nemen een beslissing.

76 EXT OPVANGCENTRUM NACHT 76

De politieauto stopt voor een groot gebouw met hekken er omheen en camera's boven de toegangspoort. Agent 2 beduidt Toda en Plakkie uit te stappen. Ze moeten achter haar aan naar het gebouw.

77 INT OPVANGCENTRUM NACHT 77

Binnen praat agent 1 even kort met een vrouw met een map onder haar arm. Ze wijst op Plakkie en Toda die een eindje verderop staan. De vrouw knikt en de agent gaat naar buiten. De vrouw spreekt hun taal. Alles gaat in een hoog tempo.

VROUW OPVANG
Hebben jullie papieren?

Toda pakt haar schriftje en laat het aan de vrouw zien. Die kijkt er even naar maar geeft het terug.

VROUW OPVANG (CONT'D)
Ik bedoel een document waarop ik kan zien waar je vandaan komt.

Toda pakt de kopie van haar vader's paspoort en geeft het aan de vrouw. Ongerust kijkt Toda toe hoe ze het in de map stopt. Ze richt zich tot Plakkie.

VROUW OPVANG (CONT'D)
En jij?

Plakkie heeft niks, hij kijkt angstig naar de vrouw. Snel zegt Toda het eerste wat er bij haar op komt.

TODA
Hij is mijn broertje.

Plakkie kijkt verbaasd naar Toda maar de vrouw knikt. Ze heeft duidelijk haast en plakt Toda en Plakkie ieder een nummer op hun mouw. Daarna moeten ze achter haar aanlopen. Halverwege een gang doet ze een deur open en duwt Toda een kamer in.

78 INT OPVANGCENTRUM WACHTKAMER NACHT 78

Vermoeid uitziende mannen en vrouwen van alle leeftijden zitten op stoelen of hangen tegen de muren in een grote wachtruimte. Allemaal hebben ze een nummer. Veel van hen praten in Toda's taal. Een man zit te hoesten. Een paar kleine kinderen spelen op de vloer. In een hoek staat een tafel waarop plastic bekertjes met water en limonade staan. Er zijn nog maar een paar lege stoelen.

Toda en Plakkie pakken een beker en gaan op een van de stoelen zitten. De vrouw kijkt in haar map.

VROUW OPVANG

Nummer drie vijf nul zeuven vier.

Een jonge vrouw met dat nummer op haar mouw staat op, trekt een van de spelende kinderen mee en gaat met de vrouw van de opvang de wachtkamer uit. Toda kijkt naar haar eigen nummer. *Acht twee nul vier drie*. Toda wendt zich tot de oude man naast haar.

TODA

Weet u wat er gebeurt als je opgehaald wordt?

MAN WACHTKAMER

Ze gaan je allemaal vragen stellen. Waar kom je vandaan? Heb je een ziekte? Want als je ziek bent laten ze je er niet in.

Toda kijkt medelijdend naar de hoestende man. Die wordt straks natuurlijk teruggestuurd. Toda pakt een bekertje water en geeft het hem.

TIMELAPSE

De wachtkamer is nog veel voller. Toda en Plakkie zitten op de grond met hun rug tegen de muur. Plakkie zit een beetje te doezelen. Toda is daar te zenuwachtig voor. De vrouw komt binnen.

VROUW OPVANG

Acht twee nul vier twee.

Toda kijkt op haar nummer. Ja, dat is die van haar. Toda staat op en trekt Plakkie mee maar met een blik op zijn nummer houdt de vrouw hem tegen.

VROUW OPVANG (CONT'D)

Jij bent straks aan de beurt.

TODA

Maar hij hoort bij mij.

De vrouw heeft hier geen tijd voor.

VROUW OPVANG

Als je klaar bent zien jullie elkaar weer.

Ze beduidt Toda met haar mee te gaan. Toda begrijpt dat ze geen keus heeft. Ze loopt achter de vrouw aan, de wachtkamer uit. Snel zegt ze nog tegen de achterblijvende Plakkie:

TODA
Tot straks.

79

INT OPVANGCENTRUM / GANG/ ONDERZOEKSKAMER NACHT

79

De vrouw met de map doet een deur open. Toda ziet een kamer waar een JONGE VROUW(30) in een witte jas bezig is met het verwisselen van de papieren bedekking op een onderzoekstafel. De kamer lijkt op een spreekkamer. Toda blijft voor de deur staan.

TODA
Ik ben niet ziek.

De vrouw met de map doet de deur achter haar dicht.

In de hoek van de kamer is een douchecabine. Ernaast hangt een spiegel. De vrouw gaat doelgericht en efficiënt te werk. Ze wenkt Toda die schoorvoetend naar haar toe loopt. De vrouw kijkt naar het nummer op haar mouw en schrijft dat op een groot formulier. Daarna moet Toda haar wijsvinger op een inktkussentje drukken en daarna naast haar nummer stempelen.

JONGE VROUW
Drouzels hoe dieposel blesirie.

Toda staart haar aan. De vrouw gebaart dat ze haar kleren uit moet trekken. Ze hangt ondertussen andere, schone kleren naast de douchecabine. Toda aarzelt, ze wil zich niet uitkleden waar die vreemde vrouw bij is. Dan ziet ze zichzelf voor het eerst sinds lange tijd in de spiegel. Ze kijkt verbaasd naar haar spiegelbeeld. Haar kleren hebben allemaal dezelfde kleur bruingrijs gekregen en haar lange haar bungelt als touwstrengen om haar gezicht. Zoveel mogelijk uit het zicht van de vrouw kleedt ze zich uit en legt haar kleren op een net stapeltje op een krukje.

Heel even is het fijn onder de warme douche maar al snel verandert de stroom in een zielig koud straaltje water. Toda bibbert.

De hand van de vrouw komt om de hoek om haar een dun handdoekje aan te geven waarmee ze zich droog wrijft. Ook krijgt ze een schone onderbroek. Hij is te groot, hij lubbert om haar heupen.

Nu moet ze op de tafel gaan zitten. De vrouw doet voor hoe ze moet ademen terwijl ze een koude stethoscoop tegen haar rug drukt. Toda ademt zo duidelijk mogelijk om te laten zien dat er niks aan de hand is met haar.

De vrouw kijkt met een apparaatje in Toda's oren. Het apparaatje piept. Ze ontdekt een vlekje in Toda's nek.

JONGE VROUW (CONT'D)
Woe hiebsel jeheur?

Toda denkt dat ze een gehoorstest doet. Ze probeert zo goed mogelijk alles na te zeggen wat ze hoort.

TODA
Pieiepwoehiebiepieseljeheur?

JONGE VROUW
Heu bedeusel joe?

TODA
Heubepiepdeuseljoe?

De vrouw kijkt Toda geërgerd aan. Vervolgens wijst de vrouw naar de deur.

JONGE VROUW
Jasel nor die doersel.

Toda begrijpt wat ze bedoelt en loopt extra rechtop met mooie regelmatige passen naar de deur.

JONGE VROUW (CONT'D)
Jasel wiedrum nor meu.

Ze wijst op zichzelf. Toda loopt naar haar toe.

JONGE VROUW (CONT'D)
Noe wiedrum nor die doersel.

Toda draait zich om en loopt opnieuw naar de deur. Als ze er bijna is schreeuwt de vrouw plots heel hard.

JONGE VROUW (CONT'D)
AAAAAAA!

Toda schrikt zich een ongeluk en gaat meteen plat op de grond liggen. De vrouw knikt tevreden.

JONGE VROUW (CONT'D)
Brima rejafsievermeusel.

Ze schrijft weer iets op. Toda wil zich aankleden maar het krukje waarop ze haar kleren had neergelegd is leeg. Ze kijkt om zich heen. In de hoek ontdekt ze een grote bak waarin veel vieze kleren liggen met de hare bovenop. Ze pakt ze van de stapel. Als de vrouw dat in de gaten krijgt schudt ze haar hoofd. Ze wijst op de schone kleren. Maar Toda wil geen afstand doen van haar eigen kleren. De vrouw probeert Toda's kleren uit haar handen te trekken maar Toda houdt vast. Ze wint en trekt snel haar eigen trui aan. De vrouw snuift misprijzend. Dan gaat de deur open. De vrouw met de map komt Toda halen.

Toda loopt achter de vrouw met de map aan.

TODA

Ik ben gezond dus nu mag ik blijven
toch?

De vrouw zegt niks maar knikt wel even bemoedigend naar Toda terwijl ze bij weer een andere deur stopt die ze voor Toda open doet.

81

INT OPVANGCENTRUM / VERHOORKAMER NACHT

81

Toda komt binnen in een onpersoonlijke kamer met een bureau waarachter een man (MAN 40) zit die op een computerscherm kijkt. Hij gebaart Toda te gaan zitten op de stoel voor het bureau. Hij tikt iets op zijn toetsenbord. Naast het bord ziet Toda de kopie van het paspoort van haar vader liggen. De man tikt verder en Toda kijkt rond. Aan een kant van de kamer is de wand gedeeltelijk van glas en Toda ziet tot haar grote opluchting dat in de andere kamer Plakkie ook op zo'n zelfde stoel voor een bureau zit waarachter een vrouw zit. Ze staat op en tikt op het glas. Plakkie kijkt om maar hoewel Toda niets kan horen, kan ze wel zien dat de vrouw iets tegen Plakkie zegt waardoor hij weer voor zich kijkt.

De man achter het bureau roept haar tot de orde. Hij spreekt haar taal maar met een licht accent (zoals mensen praten die al lang in een ander land wonen).

MAN 40

Tijdens de ondervraging is het
verboden contact te maken.

Hij wijst op de stoel en Toda gaat zitten. Ze doet haar best zo goed mogelijk op alles te antwoorden. Soms tikt de man iets op zijn toetsenbord.

MAN 40 (CONT'D)

Hoe ben je de grens over gekomen?

TODA

Dat weet ik niet. We zagen geen
grens.

De man typt iets.

MAN 40

Hoor je bij de Enen of bij de
Anderen?

Toda twijfelt. De man begint ongeduldig met zijn vingers te trommelen.

MAN 40 (CONT'D)

Nou?

TODA

Ik hoor bij niemand.

MAN 40

Ben je naar school geweest?

TODA

Ja.

De man typt iets.

MAN 40

Welke slag werd geleverd in de derde Nijdstrijd?

Het zweet breekt haar uit. Ze weet maar een slag. Die van de Generaal.

TODA

De Slag Bij Het Water?

De man knikt. Hij kijkt haar indringend aan als hij de volgende vraag stelt.

MAN 40

Heb je hier familie?

Toda haalt opgelucht adem. Dat is geen moeilijke vraag.

TODA

Ja. Mijn moeder maar ik heb haar adres niet meer. Het huisnummer weet ik nog wel. Zevenentwintig.

Hij maakt een notitie.

MAN 40

Dus je beweert dat je moeder in dit land een huis heeft en jij niet?

Het klinkt alsof hij het niet gelooft.

TODA

Ja, ze woont hier al vanaf dat ik heel klein was.

MAN 40

Heeft ze dezelfde achternaam als jij en je vader?

Dat weet ze niet. Maar het lijkt haar beter dat niet te zeggen tegen de man die toch al zo wantrouwig is.

TODA

Ik denk het wel.

De man kijkt in de paspoort-kopie van haar vader terwijl hij op zijn toetsenbord tikt en vervolgens op het scherm zoekt naar iemand van die naam. Toda kijkt gespannen toe. Het is duidelijk dat hij niet vindt wat hij zoekt. De man geeft het zoeken op en kijkt Toda strak aan.

MAN 40

Het is niet waar he, wat je vertelt. Je hebt hier helemaal geen moeder.

Toda wordt rood van schrik.

TODA

Jawel!

MAN 40

Je bloost. Dat doen mensen die de waarheid verbergen.

De tranen springen Toda in de ogen. De man kijkt geërgerd.

MAN 40 (CONT'D)

~~Zo versta ik je niet.~~ Wat voor kleur ogen heeft je moeder?

TODA

Dat weet ik niet. De foto is zwartwit.

MAN 40

Je bent slim. Slim genoeg om een antwoord te verzinnen.

Hij typt iets. Wanhopig probeert Toda het nog een keer.

TODA

Maar ik verzin mijn moeder niet.

De man reageert niet, hij typt verder. Met de moed der wanhoop Toda bedenkt nog iets.

TODA (CONT'D)

Kan ik hier naar mijn oma bellen? Zij weet waar mijn moeder woont.

De man schudt zijn hoofd.

MAN 40

Helaas, bellen kan niet meer. Waar jij vandaan komt zijn de voorzieningen kapot.

Toda geeft het op. De man typt iets, zet duidelijk een punt en gaat achterover zitten. Hij lijkt zijn belangstelling verloren te hebben. Het volgende klinkt alsof hij een lesje uit zijn hoofd geleerd heeft.

MAN 40 (CONT'D)

Mensen zonder familie in ons land mogen niet blijven.

Toda onderbreekt hem. Ze is wanhopig en boos tegelijk.

TODA
 Maar ik heb wel familie! Mijn
 moeder woont hier!

De man gaat verder, bijna alsof ze niks gezegd heeft.

MAN 40
 Het spijt me. De procedure voor de
 terugreis zal in gang worden gezet.
 Tot die tijd kan je in het Tehuis
 voor Loslopende Kinderen terecht.

Toda ziet er uit als een hond die niet weet waarom hij een schop kreeg. De man drukt op een bel op zijn bureau en rekt zich uit. Hij pakt een banaan uit zijn bureaula en begint hem te pellen. Toda voelt dat het geen zin meer heeft iets te zeggen. Ze kijkt naar de kamer ernaast en ziet dat Plakkie weg is. De deur van de kamer gaat open en de vrouw met de map komt gehaast binnen om Toda op te halen.

82 INT OPVANGCENTRUM OCHTENDSCHEMER

82

Toda loopt op een sukkeldrafje achter de vrouw met de map aan naar de uitgang van het gebouw.

TODA
 Waar is Plakkie?

Ze zijn inmiddels bij de uitgang aangekomen waar 5 kinderen staan waarvan de meeste kleren aan hebben die ze te groot of te klein zijn. Buiten, voor het hek staat een busje te wachten. De vrouw beduidt de kinderen met haar mee te gaan naar het busje. Toda kijkt, nee, Plakkie staat er niet tussen. Ze blijft staan terwijl de rest al begint te lopen. De vrouw gebaart ongeduldig naar Toda.

VROUW OPVANG
 Kom!

Een van de kinderen draait zich om. Het is Plakkie in een andere, veel te grote broek en trui.

83 EXT STAD / INT BUSJE OCHTENDSCHEMER

83

Toda, in haar eigen vuile kleren en Plakkie zitten samen met de andere kinderen in het busje. De meeste van hen staren vermoeid naar buiten. Toda heeft haar schriftje op schoot. Ze probeert het adres van haar moeder alsnog te ontcijferen. Op het afgescheurde stuk staan nog een paar halve letters.

TODA
 Su, Zos. Iets met fruit zei oma.

Plakkie snuift.

PLAKKIE

Je stinkt.

Toda haalt haar schouders op. Het kan haar niks schelen. Ze tuurt op de letters die er nog half staan. Plakkie hoort buiten het geluid van een motor. Hij kijkt gebiologeerd naar de glimmende motor die het busje snel inhaalt. Onder de helm van de bestuurder komt een paardenstaart uit. Toda geeft het op. Ze klapt haar schrift dicht en kijkt ook uit het raam. Boven de huizen staat een bijna ronde, bleke maan. Behalve de maan ziet alles er anders uit dan waar Toda met haar vader woonde. De straten zijn breder en het is veel drukker op straat. Toda probeert de straatnamen te lezen.

TODA

Romselstrassel. Wisselstrassel.
Strassel betekent vast straat.

PLAKKIE

Er zijn hier veel straten.

Toda knikt bedrukt.

TODA

Heel erg veel.

Het busje stopt bij een kleurig huis. Op de stoep staan een man en een vrouw. Een jongen gaat de bus uit. Toda en Plakkie zien hoe ze door de man en de vrouw stevig omhelsd wordt en ze hand in hand het huis in gaan. Toda kijkt er nog naar als de bus weer optrekt.

84 INT BUSJE / EXT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN DAG 84

Het busje, waarin alleen Toda en Plakkie nog zitten, stopt voor een poort waarbij een vrouw (50) met rood haar en vrolijk gekleurde kleren aan staat te wachten. Ze verwelkomt ze opgewekt.

VROLIJKE VROUW

Vilkrumsel.

TODA

Vilkrumsel.

De vrouw lacht en aait haar over haar hoofd. Toda schudt even met haar hoofd als om de aai weg te waaien, net zoals ze deed toen oma net in huis was. Ze lopen onder de poort door, de vrouw doet hem achter ze op slot en laat de sleutel in haar jaszak glijden. Daarna lopen ze door een binnentuin in de richting van een groot oud huis.

85 INT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN/GANG/SLAAPKAMER DAG 85

Toda en Plakkie lopen achter de vrolijke vrouw aan door een lange gang.

Af en toe passeren ze kinderen die nieuwsgierig naar ze staren. Alle kinderen hebben net als Toda en Plakkie een nummer op hun mouw. De vrouw blijkt hun taal te kunnen spreken maar ze heeft duidelijk een accent. Plakkie gaat hartgrondig. De vrouw ziet het en geeft hem een knipoog. Ze doet een deur open.

VROLIJKE VROUW

Dit is jullie kamer.

Toda en Plakkie zien een kale kleine kamer waarin een stapelbed staat en een stoel. Toda kijkt onwennig rond maar Plakkie schopt zijn schoenen uit en laat zich op het onderste bed vallen.

VROLIJKE VROUW (CONT'D)

Rust maar lekker uit.

Ze kijkt naar Toda's vieze kleren.

VROLIJKE VROUW (CONT'D)

Je kleren mag je op die stoel leggen. Welterusten.

Ze sluit de deur. Toda kijkt naar Plakkie. Hij slaapt al. Opeens voelt ze hoe verschrikkelijk moe ze is. Ze trekt haar kleren uit en klimt in haar ondergoed op het bovenste bed. Ondanks dat ze zo moe is kan ze niet slapen. Ze pakt haar schriftje en kijkt nog een keer goed naar de foto van haar moeder. Ze denkt aan wat de man bij de ondervraging vroeg. Welke kleur ogen zou haar moeder hebben?

TODA (FLUISTERT)

Misschien bruine net als ik.

Haar ogen vallen dicht.

86

INT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN /EETZAAL AVOND

86

Toda en Plakkie komen binnen in een zaal waar zo'n twintig kinderen aan lange tafels zitten. Er staat een grote pan soep op tafel en voor ieder kind is er een kom en een lepel. Vrolijke Vrouw staat aan het hoofd. Toda en Plakkie zoeken een plekje naast elkaar. Vrolijke Vrouw kijkt de kinderen opgewekt aan.

VROLIJKE VROUW

Hoedeloel olmulle. Voor alle nieuwe kinderen eerst een belangrijke regel van het huis. Niemand mag zonder toestemming naar buiten. Begrepen?

Ze kijkt rond alsof ze antwoord verwacht. Enkele kinderen knikken.

VROLIJKE VROUW (CONT'D)

Goed zo.
Hapsele smiklik!

De vrouw schept de soep op en de kinderen beginnen te eten. De lege pan haalt ze van tafel en loopt er mee weg. Als onderzetter blijkt er een boekje onder te liggen. Op de voorkant staan plaatjes. Niemand taalt er naar maar Toda pakt het op. Het ziet er uit als een oud boekje voor kleine kinderen en is in de taal van het land. Ze laat het aan Plakkie zien.

TODA
Misschien staan er namen van fruit
in.

Plakkie slobbert fanatiek van zijn soep. Hij werpt een vluchtige blik op het boekje.

PLAKKIE
Nou en?

Een beetje ongeduldig, dat Plakkie het niet meteen snapt:

TODA
Dan weet ik het adres misschien
weer.

Maar Plakkie luistert niet meer want de jongen (8) die aan de andere kant naast hem zit stoot hem aan.

JONGEN
Hoe heet jij?

PLAKKIE
Kil...Plakkie.

JONGEN
Hoi.

PLAKKIE
Hoi.

Ze gaan allebei weer verder met eten.

Toda bladert. Er staan woorden in met het bijbehorende plaatje ernaast: een *zon - Sunzel*, een *meisje - Misselie*, een *peer - pirsellie*. Ze gaat met haar vinger langs de woorden en mompelt ze hardop. De Vrolijke vrouw deelt fruit uit. Als ze in de buurt van Toda komt moffelt ze snel het boekje weg. Toda kijkt naar het fruit. Ze kiest een appel.

TODA
Wat is het woord voor appel?

VROLIJKE VROUW
Pomsellie. Dat is leuk, dat jij onze
taal wil leren.

Toda knikt maar.

88 INT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN / SLAAPKAMER NACHT 88

Toda zit in bed met haar schrift op schoot. Ze heeft een lijstje gemaakt van het fruit dat ze kan bedenken en streept peer en appel door.

89 INT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN / EETZAAL DAG 89

Toda, Plakkie en een paar andere kinderen komen de eetzaal in voor het ontbijt. Bevreemd kijken ze om zich heen. Er is voor veel minder kinderen gedekt. Ze gaan zitten maar er komt verder niemand. Dan ontstaat er geroezemoes. Kinderen wijzen naar het raam. Toda en Plakkie gaan ook kijken. Buiten lopen een aantal kinderen die eerder in de eetzaal zaten met jassen aan en tassen bij zich naar de poort. Ze worden begeleid door de vrolijke vrouw en een politieagent. Een kind probeert weg te lopen maar de politieagent neemt hem mee. Zodra iedereen de poort uit is doet de vrolijke vrouw hem op slot en stopt de sleutel in haar jaszak.

Als er niets meer te zien is gaat iedereen aan tafel zitten. Het is stil. De vrolijke vrouw komt binnen. Ze deelt pap uit en doet extra opgewekt.

VROLIJKE VROUW

Ik heb een verrassing voor jullie.
Vandaag mogen jullie extra lang
buiten spelen!

Sommige kleinere kinderen reageren enthousiast, sommige reageren niet. De speel-vriend van Plakkie geeft hem een opgewekte stomp. Plakkie stompt hem terug. Toda staart naar haar pap en speelt met haar lepel. Ze heeft geen eetlust meer.

90 EXT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN /DAG 90

Toda staat tegen de muur geleund en kijkt afwezig naar de spelende kinderen op de binnenplaats. Plakkie trapt fanatiek met de jongen uit de eetzaal tegen een oude kapotte bal. Hij heeft duidelijk veel plezier. Haar gezicht staat somber. Vrolijke Vrouw komt naar buiten. Toda gaat naar toe, ze wil iets weten.

TODA

Die kinderen moesten zeker terug?

Ze kijkt even naar Toda, knikt dan naar de voetballende kinderen.

VROLIJKE VROUW

Waarom doe je niet gezellig mee?

TODA

Ik ga niet terug, ik heb hier familie.

Vrolijke Vrouw voelt zich ongemakkelijk door Toda's opmerking. Ze probeert haar toon opgewekt te houden maar Toda hoort aan haar stem dat ze geen zin heeft in dit gesprek.

VROLIJKE VROUW

Ga maar lekker spelen, dat is goed voor je Tula.

TODA

Toda. Ik heet Toda.

Ze voelt zich machteloos en afgepoeierd. De bal komt bij haar in de buurt. Ze geeft er een harde trap tegen en gaat naar binnen.

91 INT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN / SLAAPKAMER DAG 91

Toda zit op het bed met haar schrift op schoot. Naast haar ligt de lijst met alle doorgestreepte fruitnamen. Ze bladert nog een keer door het boekje, misschien heeft ze toch iets overgeslagen. Een bladzijde met plaatjes en woorden waar ze niets aan heeft: een bord met eten: *hapsels*, een broek en een trui: *drouzels*, een brievenbus: *brieuwselboezel*, brieven: *bostsels*. Gefrustreerd wil ze het boek al dicht slaan als haar ogen blijven hangen bij die laatste woorden.

TODA (FLUISTERT)

Bostsels. Brieven.

En opeens heeft ze een idee waar ze opgewonden van wordt. Koortsachtig zoekt ze de woorden die ze nodig heeft op en schrijft op een van de overgebleven bladzijden in haar schrift: *wie -weje -weet-wiesel waar- boe- meu mamselie- huis-huzel -is-wees? Dank u wel - Dajjebedangsel*. Ze doet erg haar best om de vreemde woorden goed op te schrijven. Daarna leest ze het nog een keer hardop.

TODA (CONT'D)

Weje wissel boe meu mamselie huzel wees? Dajjebedangsel. Wie weet waar mijn moeder's huis is? Dank u wel.

Ze schrijft het zinnetje snel maar zo duidelijk mogelijk op elke bladzij tot het schriftje vol is. Heel veel bladzijden zijn het niet.

92 INT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN / GANG DAG 92

Net als Toda met haar tas een deur uit komt waarop *toalettel* staat (met een plaatje van een meisje erop zoals je ze op wc-deuren ziet) worden de kinderen die buiten waren door de vrolijke vrouw naar binnen geloodst.

Plakkie en de jongen zijn samen. Toda verstoopt zich snel met haar tas achter de jassen die aan een kapstok hangen. Ze houdt haar adem in als de vrouw haar jas uit doet en aan de kapstok hangt. Ze gluurt tussen de jassen door totdat ze ziet dat de vrouw met de kinderen verder is gelopen. Dan voelt ze in een jaszak van de vrolijke vrouw. Niks. Maar in de andere heeft ze beet. Vlug pakt ze de sleutel van de poort en loopt in de richting van de buitendeur. Dat de vrolijke vrouw haar in de gaten krijgt ziet ze niet.

93 EXT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN DAG

93

Als ze halverwege het huis en de poort is hoort ze plots voetstappen achter zich en voordat ze het weet staat de vrolijke vrouw voor haar.

VROLIJKE VROUW

Ben jij de belangrijkste regel van het huis vergeten?

TODA

Nee.

Even is de vrouw van haar stuk gebracht.

VROLIJKE VROUW

Maar dan weet je toch dat je niet alleen naar buiten mag Tula. Toda.

Opeens wordt Toda heel heel kwaad. Van kwaadheid komt ze bijna niet uit haar woorden.

TODA

Stomme regels! Stom huis! Alles is stom!

En voordat de vrolijke vrouw haar tegen kan houden rukt Toda zich los en rent ze naar de poort. Hoofdschuddend blijft de vrouw staan in de veronderstelling dat ze er toch niet uit kan. Maar Toda steekt de sleutel al in het slot en duwt de poort open. Terwijl ze de straat op rent hoort ze de vrouw achter zich iets schreeuwen dat klinkt als een scheldwoord.

VROLIJKE VROUW (O.S.)

Stronzelie!

94 EXT TEHUIS VOOR LOSLOPENDE KINDEREN DAG

94

Vlug holt Toda het straatje uit en de hoek om. Ze ziet niet hoe er een motor bij de poort stopt.

95 EXT STADJE DAG

95

Het is druk op straat. Toda houdt goed in de gaten of niemand het raar vindt wat ze doet maar geen mens lijkt aandacht voor haar te hebben. Overal stopt ze haar briefjes in brievenbussen. Behalve de bladzijden uit haar schrift heeft ze de zin ook op stukjes wc-papier geschreven. De wind pakt er een paar. Ze waaien weg, een tegen een boom, een ander over de stoep, half in een plas. Snel raapt ze hem op en kijkt of hij nog leesbaar is. Ze schrikt door wat ze zich nu realiseert: ze is vergeten haar naam eronder te zetten en ook waar ze nu 'woont'.

Toda probeert het briefje uit de laatste brievenbus te halen, dat lukt. Ze schrijft *Toda* eronder en '*Huzel voor loslopende kinderen*'. Zo gaat ze terug langs de huisdeuren waar ze al geweest is. Bij sommige lukt het, bij andere niet. Ze steekt net haar vingers zo ver mogelijk in een brievenbus als ze een hand op haar schouder voelt. Geschrokken draait ze zich om. Er staat een boze politie-agent voor haar.

AGENT

Joe wisselsel bostsels uiwe i
briewselboezels! Da wees
strawwelbier!

96 INT POLITIEBUREAU / VERHOORKAMER DAG

96

Toda zit verslagen in een kamer waarin een bureau en een paar stoelen staan. Aan de muur hangt een kaart van de stad en een klok die op twaalf uur staat. De agent zit tegenover haar. Toda's briefjes legt hij voor zich op tafel.

AGENT

Wirrume hiebsel joe bostsels
jegraptsel?

TODA

Ik heb ze niet gestolen. Ik heb ze
zelf geschreven. Kijk maar.

Ze laat het schriftje zien waaruit de bladzijden zijn
gescheurd. De agent bekijkt zo'n briefje.

AGENT

Nomsel joe Toda?

TODA

Ja. Ik zoek mijn moeder.

De agent bekijkt Toda's schriftje en ziet dat het klopt wat ze zegt. En ook ziet hij de foto van Toda's moeder. Hij kijkt nog eens goed en draait daarna de foto naar Toda toe.

AGENT

Wees di joe mamselie?

Toda knikt.

AGENT (CONT'D)
Heur vassele

Hij beduidt Toda te blijven zitten en gaat de kamer uit met haar schriftje.

97 INT POLITIEBUREAU / VERHOORKAMER DAG

97

Toda zit alleen in de kamer. Moedeloos hangt ze op de stoel en staart naar de grond.

TIMELAPSE

De wijzers van de klok staan op half een. Haar oog valt op de kaart van de stad. Lusteloos staat ze op en bekijkt hem. Haar vinger gaat over de straten en opeens staat het daar: Sommerzunseliestrassel. Dat is hem! Opgewonden wil ze de kamer uitrennen maar zodra ze de deur open trekt botst ze tegen iemand aan. Ze doet een stapje achteruit en kijkt omhoog. En kijkt. Haar paardenstaart is een stuk langer dan op de foto en ze ziet er een beetje ouder uit maar die vrouw is echt haar moeder. Door de schok staat ze als bevroren. Plots is haar moeder met een stap bij haar. Ze slaat haar armen om Toda heen en knuffelt haar totdat Toda geen adem meer krijgt. Haar moeder lacht en huilt tegelijk. Toda is zo overdonderd dat haar lijf niet meteen meegeeft. Zo staan ze daar een tijdje. Langzaam ontspant Toda een beetje. Blij maar onwennig zegt ze:

TODA
Hoedeloe...

Het woord 'mamma' blijft in de lucht hangen.

MOEDER
Hoedeloe lieve schat.

De agent komt binnen. Hij haalt het nummer van Toda's mouw, stopt dat in een map met haar naam erop en doet de map dicht. Het is klaar en Toda en haar moeder staan op. Als de agent de deur voor ze open doet staat tot Toda's grote verbazing Plakkie daar. Verlegen kijkt hij naar Toda.

TODA
Dit is mijn moeder.

Plakkie knikt.

MOEDER
Plakkie en ik hebben al kennis gemaakt.

Toda kijkt verbaasd naar Plakkie.

PLAKKIE

Ze was er opeens. En toen mocht ik
mee naar het politiebureau.

Het is even stil. Toda kijkt naar Plakkie, dan naar haar
moeder. Ze weet niet goed hoe ze moet beginnen. Het is
teveel.

TODA

Hij is...we hebben...we wilden
vragen of hij...

Haar moeder raadt haar gedachten.

MOEDER

Plakkie is altijd welkom bij ons.
Maar voordat een kind bij iemand
mag wonen moet er eerst veel
uitgezocht worden.

Ze richt zich tot Plakkie.

MOEDER (CONT'D)

Tot die tijd mag je op bezoek
komen. Net zo vaak als jullie maar
willen.

Toda knikt. Ze begrijpt inmiddels dat veel dingen met
papieren en tijd te maken hebben. Maar dan schiet haar iets
te binnen.

TODA

Maar kinderen die hier niemand
hebben worden teruggestuurd.

MOEDER

Niet zolang er iemand is die wel
familie van ze wil worden.

Toda is opgelucht. De agent kucht. Het is tijd om te gaan.
Toda en Plakkie kijken elkaar aan. Allebei zijn ze verlegen
maar opeens slaat Toda haar armen om hem heen en geeft hem
een dikke zoen.

98

EXT HUIS MOEDER AVONDSCHEMERING

98

De straatlantaarns floepen aan als de motor met Toda's moeder
en Toda achterop voor een huis stopt. Even verderop hangt een
bordje op de gevel waarop staat: Sommerzunseliestrassel.

TODA

Wat betekent sommerzunselie?

MOEDER

Abrikoos. Maar letterlijk betekent
het zomerzoen. Hier heb je er
eentje.

En voordat ze de sleutel in het slot steekt geeft ze Toda een zoen.

99 INT HUIS MOEDER WOONKAMER DAG

99

Toda loopt achter haar moeder aan naar binnen.

MOEDER

Voel je tuzel, misselie, voel je tuzel.

Ze gaat Toda voor de woonkamer in die tegelijk keuken is. Aan de muur hangen foto's van Toda op verschillende leeftijden, o.a. de foto's die oma al liet zien. Het ziet er anders uit dan thuis maar wel gezellig. Onwennig gaat Toda op de bank zitten en kijkt rond terwijl haar moeder een schaal uit de keuken pakt met twee een beetje vormeloze, scheefgezakte gebakjes erop. Ze zet ze voor Toda op tafel en gaat naast haar zitten op de bank.

MOEDER (CONT'D)

Ik kan het natuurlijk niet zo goed als je vader.

Toda neemt een hapje. Moeder kijkt hoe Toda eet. Aan haar gezicht is af te lezen hoe verschrikkelijk blij ze is dat Toda bij haar is. Ook Toda kijkt nieuwgierig naar haar moeder. Ze ziet dat haar moeder bruine ogen heeft. Na drie hapjes stopt Toda met eten. Ze vraagt zich iets af.

TODA

Hoe wist u dat ik in het tehuis voor loslopende kinderen was?

MOEDER

Ik heb je elke dag gezocht, al sinds oma schreef dat je zou komen. Maar nergens konden ze me vertellen waar je was. Toen ben ik nog maar eens naar het politiebureau gegaan. Daar zeiden ze dat ik het in het tehuis moest proberen.

Toda knikt, nu snapt ze het.

MOEDER (CONT'D)

Wil je je nieuwe kamer zien?

Dat wil Toda wel.

100 INT HUIS MOEDER / KAMER TODA NACHT

100

Toda kijkt rond. Haar moeder heeft duidelijk erg haar best gedaan. Onder het raam staat een bed met een kleurige spreid eroverheen. Haar moeder kijkt hoe Toda alles bekijkt en probeert aan haar af te lezen wat ze er van vindt.

Aan een verder lege muur hangt een grote foto van Toda's oude huis boven de bakkerij. Toda blijft voor de foto staan. Opeens moet ze huilen. Van opluchting dat ze veilig bij haar moeder is en van heimwee naar huis. Om duidelijk te maken dat ze niet moet huilen omdat ze de kamer lelijk vindt zegt ze:

TODA

Ik vind alles heel mooi.

Haar moeder slaat haar arm om Toda heen.

MOEDER

Dat is fijn.

101 INT HUIS MOEDER / KAMER TODA NACHT

101

De kamer van Toda wordt verlicht door een klein nachtlampje. Naast Toda's bed staat op een krukje haar muziekdoosje met daarnaast de kaart van oma. Toda ligt in bed maar hoe moe ze ook is, ze kan niet slapen. De deur gaat een stukje open en Toda's moeder kijkt om het hoekje. Als ze ziet dat Toda nog wakker is komt ze binnen. Ze gaat bij Toda op bed zitten. Een tijdje is het stil.

TODA

Kan de oorlog hier ook komen?

MOEDER

Ik beloof je dat dat niet gebeurt.

Toda twijfelt. Dat heeft ze al vaker gehoord.

TODA

Dat dacht papa ook.

Haar moeder snapt Toda's twijfel.

MOEDER

Tja. Maar maak je geen zorgen misselie. Hier ben je veilig. Echt.

Haar moeder doet het gordijn een stukje opzij. Boven de stad hangt heel groot en rond de maan. Samen zitten ze op het bed en kijken ernaar. Het is even stil. Haar oma's woorden toen ze haar kettinkje kwijt was komen in haar gedachten.

TODA

Iedereen is wel ergens, alleen kunnen we elkaar nu even niet zien.

Haar moeder glimlacht. De gedachte maakt Toda rustig. Ze geeft haar moeder een zoen, gaat liggen en doet haar ogen dicht.

TODA (CONT'D)

Welterusten mamma.

MOEDER
Welterusten Toda.

Toda doet haar ogen dicht. Haar moeder kijkt een tijdje naar haar. Voordat ze opstaat geeft ze Toda voorzichtig een aai over haar wang. Toda zucht tevreden in haar slaap.

102 EXT LEGERTENT NACHT

102

De hemel is donker. Toda's vader zit op een klapstoeltje. Hij heeft zijn uniform aan dat er nu uit slordig en gebruikt uit ziet. Voor hem staat een kruk die hij als tafeltje gebruikt. Er ligt een groene envelop op. Bij een klein lampje schrijft hij de laatste zin van een brief aan Toda:

We zien elkaar dus gauw weer lieve schat. Hele hele dikke knuffel, papa.

De wolken schuiven opzij. Er valt licht op de brief. Vader kijkt omhoog naar de grote ronde maan.

AFTITELING

103 INT HUIS MOEDER / KEUKEN DAG

103

Toda en Plakkie bakken een taart. Toda draagt -voor het eerst- een jurk met eroverheen een schortje. Haar haar zit anders, daardoor ziet ze er iets minder kinderlijk uit. Ze kneedt het deeg. Plakkie probeert er van te snoepen maar Toda is hem te snel af. Met slagroom maakt ze een snor bij hem. De klap van de voordeur. Toda's moeder komt de keuken in met een stapeltje post in haar handen. Ze geeft Toda en Plakkie allebei een aai, pikt razendsnel een plukje deeg en sorteert het stapeltje. Haar bewegingen stokken. Ze geeft een groene envelop aan Toda waarop haar naam staat. In de hoek staat een tekening van een soldaat die als struik verkleed is.